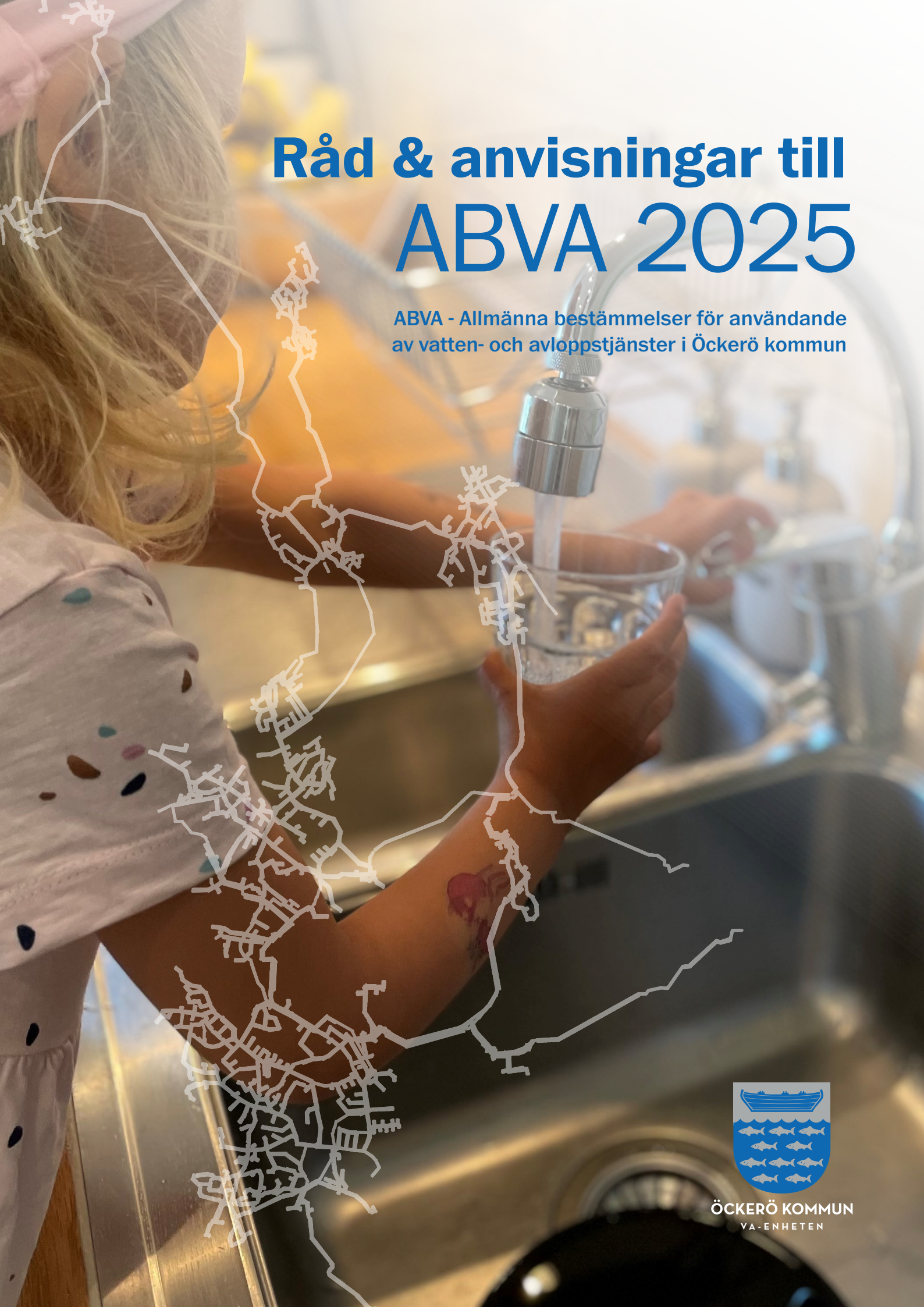

Råd & anvisningar till ABVA 2025

ABVA - Allmänna bestämmelser för användande av vatten- och avloppstjänster i Öckerö kommun

ÖCKERÖ KOMMUN
VA-ENHETEN

Inledning

Denna information ger förklaringar och kommentarer till de bestämmelser som finns i lagen om allmänna vattentjänster (2006:412), i det följande kallad vattentjänstlagen, och allmänna bestämmelser för användning av Öckerö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning (ABVA).
Samtliga fastighetsägare som är anslutna till Öckerö kommuns allmänna VA-anläggning är skyldiga att följa de bestämmelser som finns i kommunens ABVA. För att kunna tillgodogöra sig innehållet i denna information är det nödvändigt att ha tillgång till ABVA.

Väl fungerande vatten- och avloppsförsörjning är en av de viktigaste förutsättningarna för ett fungerande samhälle. VA-enheten ansvarar för att distribuera dricksvatten med god kvalitet samt att omhänderta spillvatten och dagvatten utan att olägenheter uppstår.

Vattentjänstlagen reglerar förhållandet mellan huvudmannen för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen och ägare av fastighet inom verksamhetsområdet för vatten och avlopp.

Kretslopp och vatten

Öckerö kommun köper allt sitt vatten från Kretslopp och vatten (Göteborg).

Pinans avloppsreningsverk

Spillvatten i Öckerö kommun leds till Pinans avloppsreningsverk, på Hönö.

Ett väl fungerande VA-system är starkt beroende av hur fastighetsägarna utför sina delar av systemet och hur systemet används. Det är därför mycket viktigt att följa de bestämmelser och regler som finns. Den här broschyren har tagits fram för att klargöra vad som krävs av den som använder de allmänna VA-anläggningarna.

Råd och Anvisningar ger praktiska råd och upplysningar om vanligt förekommande frågor om vatten, spillvatten och dagvatten.
Broschyren är ett komplement till ABVA (allmänna be-stämmelser för vatten och avloppstjänster i Öckerö kommun). Avgifter regleras i kommunens VA-taxa.

Behöver du ytterligare råd är du välkommen att kontakta oss.

Öckerö kommun
VA-enheten

Innehållsförteckning

Ansvarsfördelning 4

Förbindelsepunkter 5

Vatten 9

Avlopp 15

Dagvatten 20

Översvämning 25

Verksamhetsavfall 27

Anslutning 28

Övrigt 32

Ordlista 34

Ansvarsfördelning

VA-huvudmannens ansvar

Öckerö kommun benämns i VA-sammanhang VA-huvudmannen och ansvarar för distribution av vatten samt bortledning och rening av avloppsvatten inom verksamhetsområdena för vatten, spillvatten och dagvatten. Ledningar, reningsverk och pumpstationer som VA-huvudmannen äger, kallas för den allmänna VA-anläggningen. I den allmänna VA-anläggningen ingår också servisledningar fram till förbindelsepunkter som VA-huvudmannen har bestämt för varje fastighet.

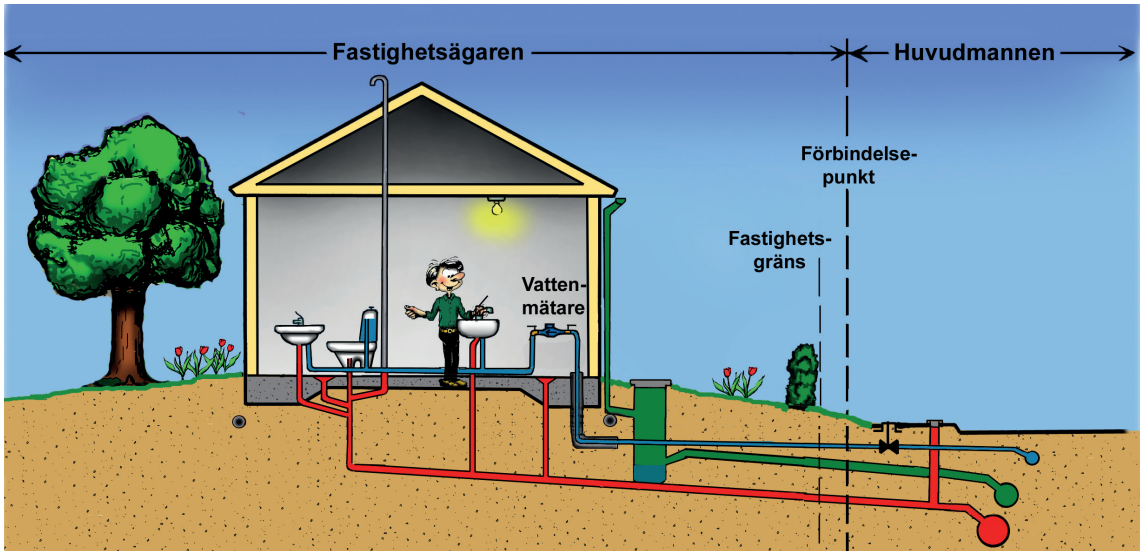
Fastighetsägarens ansvar eller den som likställs med fastighetsägaren

Fastighetsägaren ansvarar för ledningar och andra VA-installationer innanför förbindelsepunkten. Ägaren ansvarar för att allt installationsarbete, även sådant som inte kräver bygglov eller bygganmälan, utförs så att det uppfyller kraven enligt Boverkets regler samt följer hänsynsregler i Miljöbalken. Alla installationer ska ses över och skötas regelbundet. Eftersom vatten är ett livsmedel som kräver aktsamhet måste VA-installationen och anslutningen till den allmänna anläggningen utföras på ett fackmannamässigt sätt.

Fördelningen av ansvar mellan VA-huvudmannen och fastighetsägaren eller den som likställs med fastighetsägare:

- Vattenmätaren och LTA-pumpenheten tillhör normalt VA-huvudmanen. Läs vidare om LTA-system, Tryckavloppssystem på s 19.
- Enskild pump ingår inte i VA-huvudmannens ansvar. Läs mer om enskild pump, Tryck-avloppssystem på s 19.
- Fastighetsägaren ska se till att ledningarnas läge inom fastigheten dokumenteras och att dokumentationen följer fastigheten vid ägarbyte.
- Fastighetsägaren är ansvarig för att alla avgifter betalas.
- Fastighetsägaren ansvarar för underhåll och tillsyn av egna VA-ledningar innanför förbindelsepunkten.
- Fastighetsägaren ansvarar för att informera eventuella hyresgäster och verksamheter om gällande regler i ABVA.
- Ägarbyte ska anmälas till VA-huvudmannen som gör en avstämning av vattenmätarens ställning.

Schematisk bild över ansvar

Förbindelsepunkter

Förbindelsepunkt: den punkt där Förbindelsepunkten utgör gränsen mellan fastighetsägarens och VA-huvudmannens respektive ansvarsområde. Förbindelsepunkten är den punkt där fastighetens VA-installation ansluts till en allmän VA-anläggning.

Servisledning: Den ledning som förbinder fastighetens VA-installation med en allmän VA-anläggning. Det är huvudmannen som bestämmer vilken storlek en servisledning ska ha.

Fastighetens VA-installation: Ledningar och **VA-anordningar** på fastighetens sida om förbindelsepunkten.

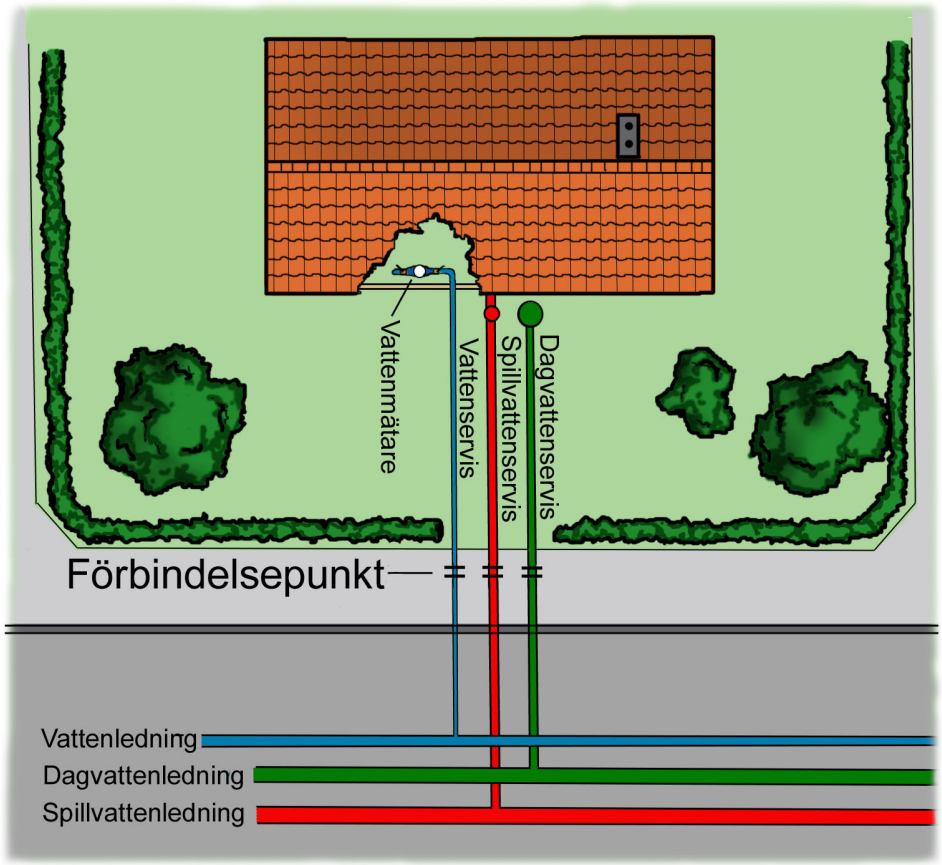
VA-anordning: Till exempel vattenmätarkonsol med ingående avstängningsanordningar på båda sidor om mätaren, backventil, dräneringspump, anordning för lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) och samlingsbrunnar, enskild avloppspump och återströmningsskydd.

Förbindelsepunktens läge

Normalt ligger förbindelsepunkten cirka 0,5 meter utanför fastighetsgränsen (tomtgränsen) när fastigheten ligger vid en gata där det finns allmänna ledningar.

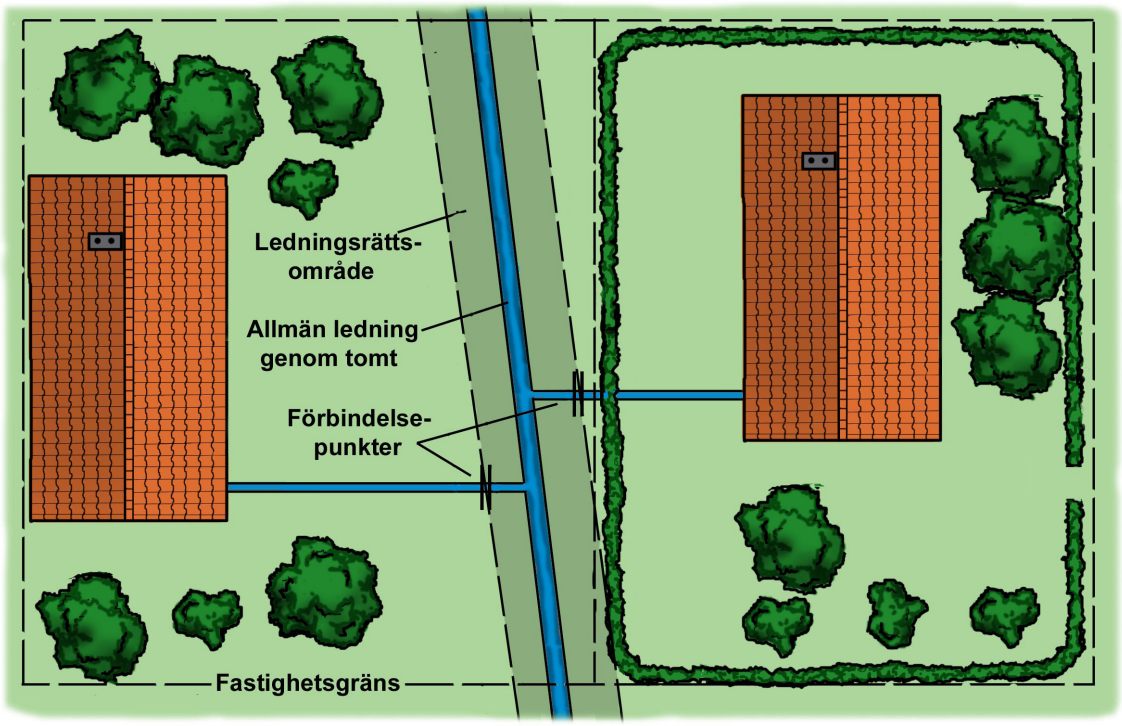
Om fastighetsägaren begär ny förbindelsepunkt eller annat utförande än det VA-huvudmanen beslutat om och VA-huvudmannen kan tillgodose detta, får fastighetsägaren betala eventuella merkostnader. Även kostnaden för ändring eller borttagning av servisledning betalas av fastighetsägaren enligt gällande taxa.

En ersättningsöverenskommelse eller ett avtal behöver undertecknas med fastighetsägaren innan arbetet utförs. Läs mer om hur detta hanteras i VA-taxa.

Ledningsrätt, servitut och U-område

När de allmänna ledningarna ligger i ledningsrätts-, servituts- eller i u-område, tillämpas andra läge för förbindelsepunkten. Ledningsrätt är en beslutad rättighet att lägga ner och underhålla ledningar på annans mark. Servitut är en skriftlig överenskommelse mellan t. ex. VA-huvudmannen och fastighetsägare om att anlägga VA-ledningar på fastigheten. U-område är mark med allmänna underjordiska ledningar. Det framgår av detaljplan eller områdes-bestämmelser på vilken mark eller i vilket område ledningarna ligger i.

Ledningsrätts-, servituts- och U-området har restriktioner. Du får till exempel inte plantera träd, anlägga murar och förändra marknivåer. Det får inte heller bebyggas för då förhindras åtkomsten till ledningarna Kontakta VA-huvudmannen vid tveksamhet.

Gemensamma förbindelsepunkter

VA-huvudmannen kan i särskilda fall godkänna att flera fastighetsägare kopplar in sina VA-installationer till det allmänna ledningsnätet i för fastigheterna gemensamma förbindelsepunkter. För att undvika framtida tvister och andra problem måste juridiska villkor först uppfyllas.

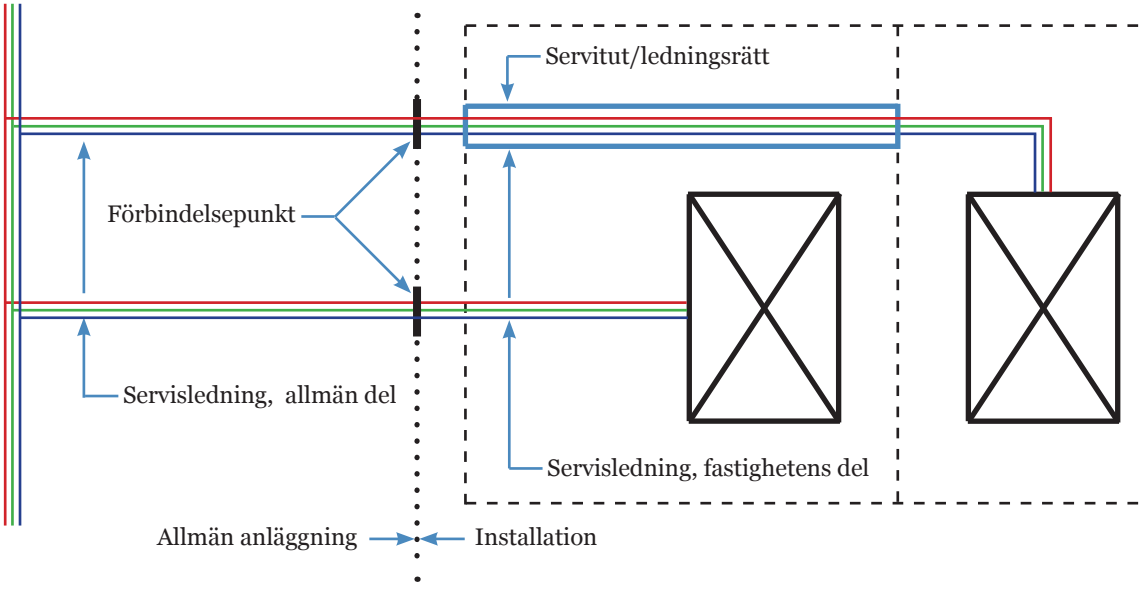
Gäller anslutningen flera fastigheter, ska fastighetsägarna inrätta gemensamhetsanläggning för vatten och/eller avlopp genom en lantmäteriförrättning. För gemensamma servisledningar bildas normalt en samfällighet och gemensamhetsanläggning för VA-ledningar. Samfällighetsföreningen eller motsvarande skriver avtal med VA-huvudmannen. Detta gäller oavsett om gemensamhetsanläggningen ligger inom eller utanför verksamhetsområdet. Innan för verksamhetsområdet tecknas avtal om förbindelsepunkt och leverans av vatten och/eller avledning av avlopp. Lantmäteriet ska kontaktas för bildning av en gemensamhetsanläggning. Placera mätaren i ett gemensamt uppvärmt utrymme, till exempel en mätarbrunn, förråd eller garage. Vattenmätare platsen ska vara så nära servisventilen som möjligt. Avståndet mellan vattenmätaren och servisventilen ska inte vara långt.

Andra lösningar för gemensamhetsanläggning, ska alltid avtalas med VA-huvudmannen.

Exempel för avvikande läge för förbindelsepunkt

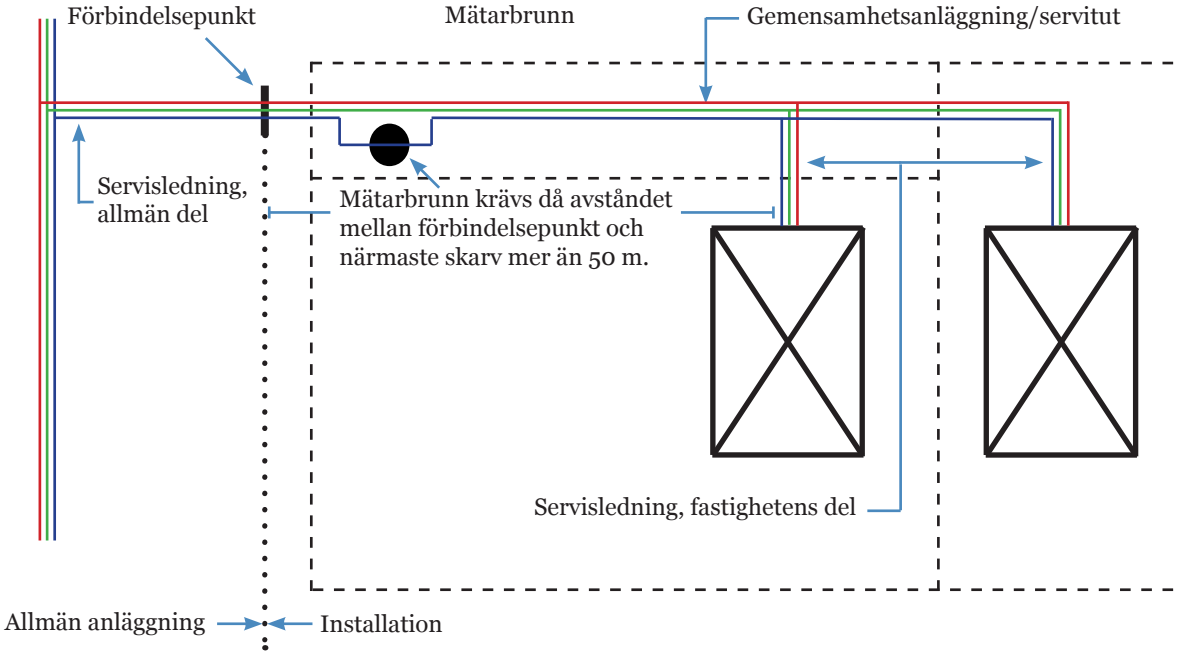
Med ledning över annans fastighet (oäktaskaft)

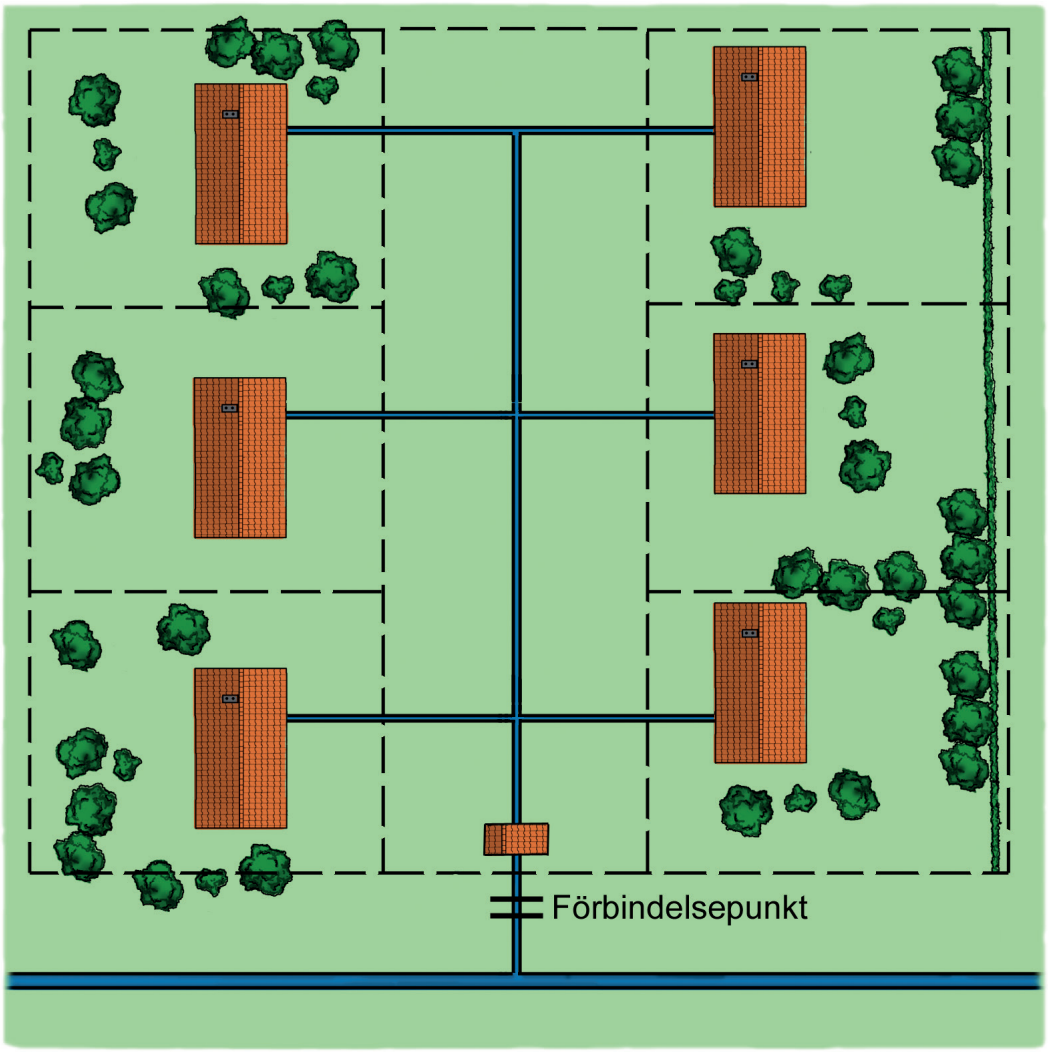
För fastighet, t.ex i det inre av byggnadskvarter (kvartersmark) sett från gata, vars servisledningar ligger över annan (tjänande) fastighet gäller att förbindelsepunkterna är belägna utanför den tjänande fastighetens gräns där ledningarna går ut i gata eller annan allmän mark. Kontakta lantmäteriet för servitutsfrågor.

Gemensam förbindelsepunkt

Det krävs gemensamhetsanläggning/servitut för de gemensamma servisledningarna.

Gemensam förbindelsepunkt

Vatten

Vattenförbrukning

Den genomsnittliga användningen av vatten per person och dygn är cirka 150 liter, eller 50 m^3 per år.

För hushåll varierar förbrukningen stort, 70-250 m^3 beroende på antal personer och vanor.

Förbrukningens fördelning i normalfall

10 liter mat och dryck
25 liter toalettspolning
30 liter disk
25 liter tvätt
50 liter personlig hygien
10 liter per person för övrig användning
150 liter per person och dygn

Vattenkvaliteten är hög och jämn

Vattnet som VA-enheten levererar håller mycket hög och jämn kvalitet. Vattnet uppfyller de kvalitetskrav som Livsmedelsverket ställer på dricksvatten för hushållsändamål. Vattenkvaliteten kontrolleras dagligen. Dessutom sänds flera vattenprov per år, både från ledningsnät och hemma hos abonnenter, in för analys vid ackrediterat laboratorium. Proverna tas enligt ett kontrollprogram godkänt av tillsynsmyndigheten.

Observera att det är endast kallvatten som räknas som livsmedel, inte varmvatten. Använd inte varmvatten till matlagning på grund av ökad risk för bakterier och kopparhalt om du har kopparrör. Ta för vana att alltid spola ur vattnet som stått i ledningen över natten eller när du varit bortrest.

VA-huvudmannen garanterar inte ett visst tryck men i praktiken är trycket mellan 2 och 7 bar. Läs mer om vattenkvalitet på **www.ockero.se**.

Dosering av tvätt- och diskmedel

Doseringsmängden av tvätt- och diskmedel är beroende av vattnets hårdhet och pH. Mycket hårt vatten kräver hög dosering, men för ett mjukt vatten räcker det med låg dosering. Vattnet som levereras är mjukt därför räcker det med låg dosering av tvätt- och diskmedel. Vattnets hårdhet anges i tyska hårdhetsgrader och är mindre än 2°dH. Det mycket mjuka vattnet medför också att salt för avhärdning inte behövs till diskmaskin eller kaffebryggare. Information om doseringsmängder finns på tvätt- och diskmedelsförpackningarna. Vattnets pH är cirka 8.

Problem med vatten

Någon enstaka gång kan problem med missfärgat vatten förekomma på ledningsnätet. Det är inte hälsofarligt och oftast lokalt. Kontakta VA-huvudmannen om du har problem med vattnet, vi kan behöva åtgärda något.

Gråvitt vatten

Vid vissa tillfällen kan vattnet innehålla små luftbubblor som gör att vattnet ser gråvitt ut. Spola vattnet så försvinner luftbubblorna snabbt och vattnet blir klart.

Gulbrunt vatten

Eftersom en del vattenledningar är av järn bildas med tiden rost i ledningarna. I samband med driftstörningar på ledningsnätet eller i fastigheter, exempelvis vattenläckor och uttag av vatten vid släckning av brand, ökar vattenhastigheten i ledningarna och rost kan lossna och missfärga vattnet. Spola vattnet tills det är klart. Järnhaltigt vatten är inte skadligt för hälsan men kan ge småbarn och känsliga personer diarré. Järnhaltigt vatten kan missfärga porslin och ljus tvätt.

Dålig lukt eller smak

Vid problem med dålig lukt eller smak ska vattnet spolas tills det känns kallt eller tills lukten och/eller smaken försvinner. Vatten ska inte smaka eller lukta någonting!

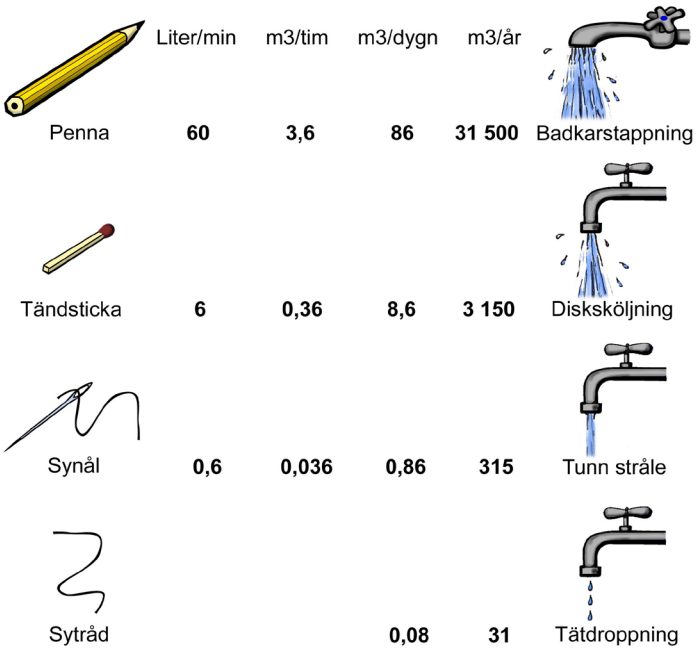
Många droppar små ...

Tycker du att vattenräkningen är ovanligt hög? Det kan bero på läckande kranar eller rinnande toaletter. Titta på det räkneverket i vattenmätaren. Är alla kranar stängda ska det stå still. Det som bara är några droppar då och då blir med tiden stora och dyra vattenmängder.

För att illustrera vilka mängder en liten oansenlig läcka kan förorsaka, har vi gjort denna uträkning.

Ett hushåll förbrukar i snitt 150 m^3 per år.

Läckans storlek om hålets storlek motsvarar diametern på en:

VA-avgifter

VA-huvudmannen finansierar sina tjänster genom att ta ut avgifter från dig som abonnent, alltså inga skattemedel. I samband med anslutning till den allmänna VA-anläggningen debiteras anläggningsavgift. Brukningsavgift debitera med fast och rörlig avgift. Den fasta avgiften består av fast avgift för vatten och spillvatten samt avgift för antal lägenheter/bostadsenheter eller BTA-yta. Den rörliga avgiften debiteras per m^3 förbrukat vatten. Avgifterna motsvarar servicen att ha tillgång till vattentjänsterna 24 timmar om dygnet året runt. Vid felaktig debitering har VA-huvudmannen rätt att efterdebitera/justera hushållens avgift tre år tillbaka.

Vattenmätning

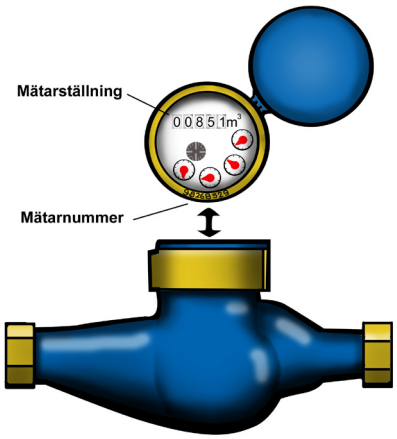
Vattenmätaren ägs av VA-huvudmannen som sköter service av vattenmätarna och byter ut dem regelbundet. För en villa byts vattenmätaren minst vart tionde år.

För att VA-huvudmannen ska komma åt vattenmätaren måste fastighetsägaren lämna fritt tillträde till mätarplatsen. Mätarplatsen och dess armatur, till exempel ventiler, ska skötas och underhållas av fastighetsägaren. Det innebär exempelvis att skydda mätaren mot frost. Ibland behöver ventilerna före och efter vattenmätaren bytas. Fastighetsägaren ska då anlita och bekosta en VVS-montör som har fackkunskap och utför tjänsten med tillbörlig omsorg.

Det är endast VA-huvudmannen som får byta eller demontera vattenmätaren och manövrera servisventilen i gatan.

Avläsning av vattenmätaren (ej digitala vattenmätare)

För att fakturera kunderna efter så korrekt förbrukning som möjligt behövs en avläsning av vattenmätaren. Avläsning ska ske minst en gång per år. Självavläsningskort skickas ut en gång per år. Korten skickas till fastighetsägaren eftersom det är ägarens ansvar att mätarställningen lämnas. Mätarställningen går att meddela via svarsavi eller internet.

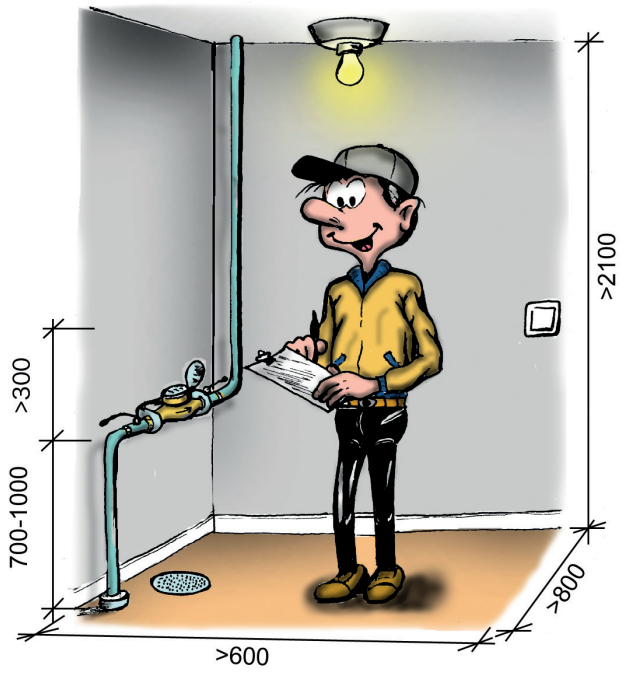
Ha som vana att stämma av vattenmätarens ställning med uppskattad förbrukning, när du får din räkning, sex gånger per år. Ändras förbrukningen t ex på grund av ändrat antal personer i hushållet, går det bra att meddela VA-huvudmannen för justering av årsförbrukningen. Stor förbrukning kan tyda på vattenläckage, exempelvis en rinnande toalett.

Placering och installation av vattenmätare

Vattenförbrukningen fastställs genom mätning om inte VA-huvudmannen bestämmer annat. Innan du tappar vatten från nätet, måste du ha en mätare inkopplad permanent.

Mätarens plats ska godkännas av VA-huvudmannen. Vattenmätaren ska placeras så att den är lätt åtkomlig för avläsning, byte och reparation. Mätaren ska vara skyddad mot frost och olämplig uppvärmning. Vattenmätaren ska kunna monteras i en godkänd mätarkonsol. Den får heller inte placeras så att den tynger och därigenom skadar ledningen. Vattenmätaren ska helst sättas upp i uppvärmt utrymme. I svenskt vattens publikation P100, förklaras hur utrymmet bör se ut. Fördelningsskåp (inbyggnadsskåp) räknas ej som godkänd vattenmätarplats.

Då vattenmätaren placeras i en särskilt anlagd mätkammare/brunn

Godkänd vattenmätarplats

Denna placeras på en plats inom fastigheten som inte är trafikerad av bilar. Detta är en lösning som bara används i speciella undantagsfall. Kontakta VA-huvudmannen om du är osäker.

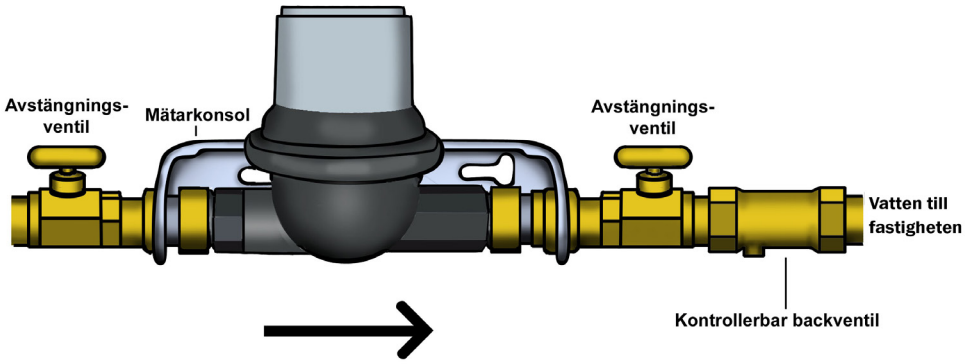
Till mätkammare/mätarbrunn ska vattentätt material användas. Installationen ska godkännas av VA-huvudmannen. Fastighetsägaren ansvarar för att mätarplatsens avstängningsventiler är i funktionsdugligt skick. Har mätarplats anordnats innan placeringen godkänts av huvudmannen, är fastighetsägaren, om huvudmannen så kräver, skyldig att svara för och bekosta flyttningen av mätarplatsen.

Vatten under byggtiden

Ofta behövs det vatten på ett bygge innan fastighetens egna vatteninstallationer är färdiga. Då går det att ordna en tillfällig vattenmätarplats. Ansök om byggvatten hos VA-enheten.

I princip gäller samma regler för den tillfälliga mätarplatsen som för permanenta mätarplatser. Det innebär att VA huvudmannen måste besiktiga vattenservisen och eventuella anordningar för mätning av byggvatten. Dessutom ska VA-huvudmannen godkänna provtryckning av systemet. Mätstället ska alltid förses med återströmningsskydd under byggtiden.

- Uttag av byggvatten från en brandpost/spolpost får endast ske om VA-huvudmannen har skriftligen tillåtit det.
- Uttaget från brandposter/spolposter får bara göras med speciella ståndrör.
- Debitering av byggvatten sker enligt gällande VA-taxa.
- Det är förbjudet för fastighetsägaren att på egen hand koppla in sig på det allmänna vattennätet. Överträdelser kan polisanmälas.

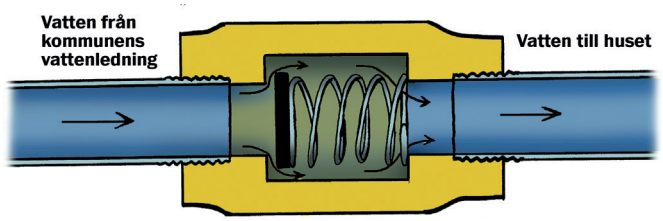
Återströmningsskydd/backventiler

Alla fastighetsägare är skyldiga att ha återströmningsskydd på inkommande vattenledning. Ibland uppstår det undertryck i det allmänna vattenledningsnätet. Då kan vatten strömma tillbaka från fastighetens vatteninstallationer och ut i det allmänna nätet. Detta kan orsaka föroreningar i det allmänna vattenledningsnätet. Återströmningsskyddet skyddar det allmänna nätet mot sådana kvalitetsstörningar.

Boverket är den myndighet som ansvarar för utformningen av fastighetsinstallationer. I Boverkets byggregler anges att man ska förhindra återströmning av förorenat vatten till system för dricksvatten. Skyddet monteras direkt efter mätstället. Syftet med återströmningsskydd är att förhindra att vattnet kan förorenas genom återströmning. Har du en verksamhet, krävs annan klass på återströmningsskyddet, se standarden SS-EN 1717.

Enligt lagen om allmänna vattentjänster 18§ ”Huvudmannen är inte skyldig att låta en fastighet kopplas eller vara kopplad till den allmänna VA-anläggningen om fastighetens VA-installation har väsentliga brister.”

Begreppet ”väsentliga brister” innefattar bland annat avsaknad av återströmningsskydd där så krävs. Om detta kan man läsa i propositionen till lagen. Är du osäker om återströmningsskydd är installerat kontakta en VVS-montör. Återströmningsskydd ska vara monterade i alla hus.

Återströmningsskydd i genomskärning, monterad på servisledning.

Luftgap

Det är viktigt att det finns ett luftgap mellan ett tappställe och vattennivån under detta. Om tappstället kommer i kontakt med det underliggande vattnet, finns risk att vatten kan sugas tillbaka till det allmänna vattennätet. Det innebär en risk för förorening i det allmänna nätet. Detta är särskilt viktigt vid exempelvis anordningar för påfyllning av bassänger till sprinkler. Hur stort luftgapet måste vara beror på vilken installation det är och vilka hälsorisker eventuella föroreningar skulle innebära. Kontakta alltid VA-huvudmannen vid denna typ av installationer.

Återströmningsskydd vid påfyllning av swimmingpool

När du fyller din pool måste du ha ett så kallat luftgap installerat så att påfyllningsslangens mynning aldrig når vattenytan. Du får inte lägga en slang på botten och fylla på med vatten. Det beror på att de kommunala vattenledningarna är trycksatta, och skulle detta tryck försvinna tillfälligt eller långvarigt, kan vattnet från poolen sugas tillbaka in i ledningen och förorena vattnet.

Om din fastighet är ansluten till kommunalt vatten har du redan ett återströmningsskydd installerat för att förhindra att vatten sugs tillbaka in i ledningarna. Detta är dock sällan starkt nog att stå emot trycket från vattenmassorna i en pool.

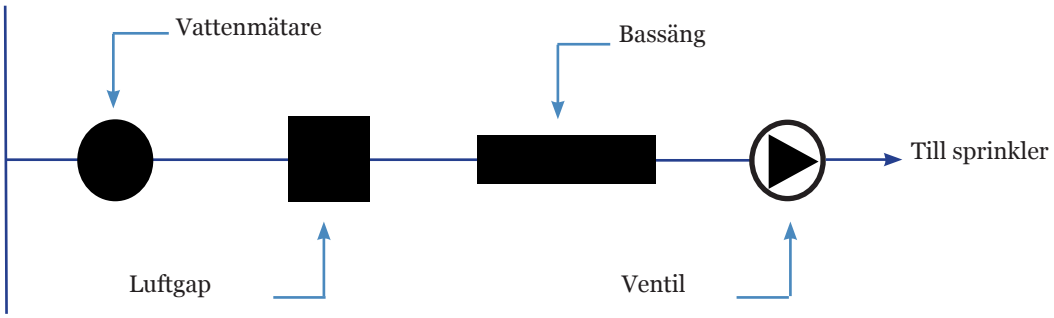
Sprinkler

Anslutning av konventionella sprinklersystem genom direktkoppling till vattenledning tillåts inte. Sprinkler tillåts endast om den inte riskerar att medföra skador eller problem på ledningsnätet. Konventionell sprinkler ansluten med återströmningsskydd av typen luftgap med egen bassäng som vattenkälla enligt bilden nedan, det samma gäller för boendesprinkler.

Förberedande kapacitetsprov med vatten direkt från ledningsnätet medges inte.
För kapacitetprov ska befintligt vatten i tanken användas. Provkörning har eget inlopp till tanken. Detta inlopp ska ligga lägre den nivån där inkommande vatten från ledningsnätet sitter. Avståndet mellan de här två inloppen i sprinkler tanken ska vara så långt som möjligt från varandra. Detta för att undvika skvätt på inkommande vatten från ledningsnätet.

Så här går du till väga vid en ansökan om sprinklerservis:

1. Gör bygganmälan eller bygglovsansökan hos byggenheten. Räddningstjänsten behöver göra en individuell bedömning. Räddningstjänsten behöver också få veta om placeringen av sprinklertanken. Räddningstjänsten får en kopia av de handlingar som bifogas till bygglovsansökan.
2. Om byggnadsnämnden ger startbesked, ska du skicka en anslutnings-/servisansökan för industrier och verksamheter till VA-enheten. Blanketten hittar du under e-tjänster på hemsidan.

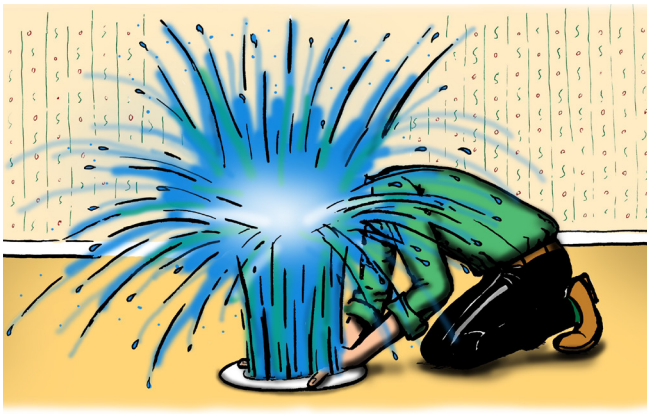
Kriterier vid hydraulisk modellering

Ledningsnätet har en begränsad kapacitet vilket gör att VA-enheten behöver begränsa flödet för påfyllning av sprinklertank till 5 l/s. Vattenhastigheter över 1,3 m/s ska undvikas vid sprinkler-uttag.

Lägsta trycknivå i brandpost under räddningstjänstens insats är 1,5 bar enligt svenskt vattens publikation P83.

Vattenläckor i fastigheten

En läcka kan uppstå på servisledningen för vatten utan förvarning. Om vattnet rinner ut i marken, är läckan ofta svår att upptäcka och om läckan är belägen före vattenmätaren, registreras heller inte någon ökning i förbrukningen. Gör det därför till en vana att inte bara titta på mätaren utan också lyssna på den! Susar det vid mätaren, trots att kranar i huset är stängda, så läcker ledningen. Fastän det bortrunna vattnet inte kan mätas upp, när läckan ligger före mätaren, ska läckan repareras snarast. Annars riskerar du att drabbas av en vattenskada samt att VA-huvudmanen stänger av vattnet och debiterar en extra avgift .

VA-huvudmannen har enligt 41 § vattentjänstlagen*, rätt att undersöka VA-installation och dess brukande inom en fastighet.

VA-huvudmannen är inte skyldig att låta en fastighet kopplas eller vara kopplad till den allmänna VA-anläggningen om fastighetens VA-installation har väsentliga brister.

Fastighetsägaren har ansvaret att åtgärda fel på fastighetens VA-installation fram till förbindelsepunkt. Är det oklart om felet på servisledningen finns på fastighetens del eller på den allmänna delen av servisledningen, undersöker VA-huvudmannen på vilken del av servisledningen felet finns. Visar det sig att felet finns på den allmänna delen, står VA-huvudmannen för skälig del av undersökningskostnaderna. Å andra sidan ska fastighetsägaren betala skälig del av VA-huvudmannens utredningskostnader om det skulle visa sig att felet är beläget på fastighetens del av servisledningen.

Förebyggande av frostskador

Vid stark och långvarig kyla finns risk att vattnet fryser i ledningar och vattenmätare. Det är särskilt stor risk i ouppvärmda utrymmen och i ledningar som ligger grunt. Du ska därför se till att vattentemperaturen i vattenledningen inte tillåts sjunka under nollstrecket. Otäta dörrar och öppen ventilation bör ses över.

Vid akut frysrisk kan frysning förhindras genom att låta en tappkran tillfälligt stå något öppen så att det blir ett svagt, men jämnt flöde i ledningen. Kranen måste förstås hållas under uppsikt så att det inte blir översvämning. Om mätaren fryser sönder får fastighetsägaren bekosta ny mätare plus monteringskostnad.

Avlopp

Avloppsvatten är en samlad benämning på spillvatten, kylvatten, dagvatten och dräneringsvatten. Från en början renades avloppsvattnet för att minska smittspridning av sjukdomar. Efterhand togs avloppsvattnets miljöpåverkan på allvar och många reningsverk byggdes. Reningen är till för att ta bort skräp, organiskt material, farliga bakterier, samt näringsämnen såsom fosfor och kväve. Från Pinans Avloppsreningsverk släpps sedan vattnet ut i recipienten.

Spillvatten, dagvatten och dräneringsvatten

Spillvattenledningen tar emot spillvatten från t ex bostäder, skolor och sjukhus. Dagvattenledningen tar emot regnvatten och smältvatten från exempelvis tak, gårdar och gator liksom dräneringsvatten från husgrunder. Det här systemet med skilda ledningar för spillvatten respektive dag- och dräneringsvatten kallas duplikatsystem.

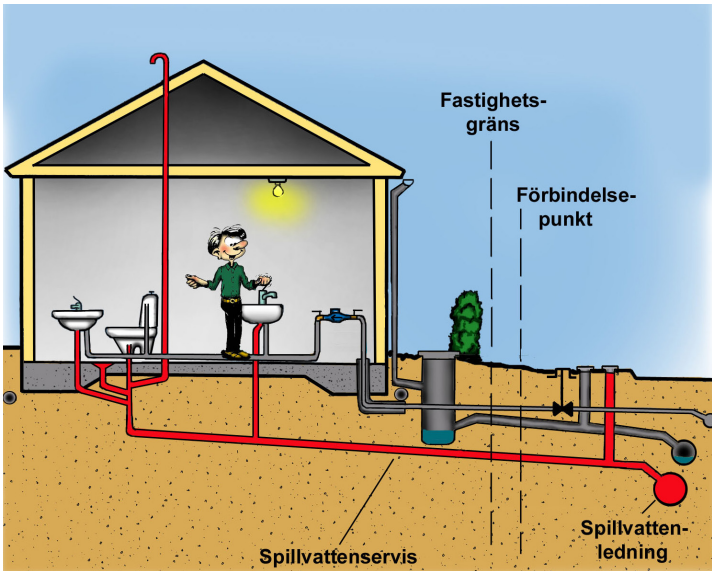
I äldre områden kan det förekomma att spill-, dag- och dräneringsvatten avleds i samma ledning och kallas då kombinerat system. Avsikten med det separerade systemet, duplikatsystem, är att minska belastningen på reningsverken och förhindra översvämningar i fastigheter. I samband med att befintligt ledningsnät förnyas byggs separata ledningar för dag- och dräneringsvatten respektive spillvatten ut även i äldre områden.

Avloppsvatten: Samlingsnamn för nedanstående.

Spillvatten: Förorenat vatten från hushåll, industrier, serviceanläggningar o.dyl.

Dagvatten: Ytligt avrinnande regn- och smältvatten.

Dräneringsvatten: Vatten som avleds genom dränering.

Hushållsspillvatten

Spillvatten från bad, disk, tvätt, toalett och liknande kallas hushållsspillvatten. Spillvatten rinner till reningsverket där vattnet grovrensas från fasta partiklar. I reningsverket renas vattnet från näringsämnen som fosfor, kväve och syreförbrukande ämnen innan det släpps ut till naturen i sjöar, älvar eller havet. De fasta partiklarna går till förbränning. Eftersom reningsverk är byggda för att enbart ta emot och rena spillvatten från hushåll, får endast vatten från toaletter, bad, tvätt, disk och matlagning släppas ut i spillvattennätet; alltså icke industriell typ. Om andra ämnen t ex fett och olja eller fasta föremål spolas ned, äventyras ledningsnätets och reningsverkets funktion. Dessutom blir slammet från avloppsreningsverken oanvändbart som jordförbättringsmedel på jordbruksmark. Se även punkt 26 och 32 i ABVA.

Vad innehåller hushållsspillvatten?

Spillvatten från bostäder, kontor, restauranger, skolor och andra anläggningar av icke industriell typ, räknas som hushållsspillvatten. Hushållsspillvatten förklaras som spillvatten vars innehåll av föroreningar inte överskrider från följande värden (Byggvägledning 10, en handbok utgiven av Svensk Byggtjänst som ansluter till Boverkets byggregler (BFS 2013:14)):

Slamhalt	≤300 mg/l
Fettinnehåll (vegetabiliskt animaliskt)	≤150 mg/l
Mineralolja innehåll	≤100 mg/l för bilvårdsanläggning ≤50 mg/l i övriga fall
pH-värde	6,5-10
Temperatur	10-40 ˚C för bostäder o.d. överstiger avloppsvattnets tempera-turnormalt inte 35 ˚C i förbindelsepunkten

Värdena avser korttidsvärden, motsvarande medelvärden för under 10 minuter tagna prov .

Endast det som har passerat kroppen samt toalettpapper får slängas i avloppet.

Sortera ditt avfall

Tänk på att sortera ditt hushållsavfall. Spola inte ned fasta föremål i toaletten eller i dagvattenbrunnen. I toaletten spolar du bara ner kiss, bajs och toalettpapper. Skaffa en papperskorg i badrummet och använd den istället.

Tips!
Var uppmärksam om det blir svårt att spola i toaletten. Det kan innebära att det är stopp i ledningen.

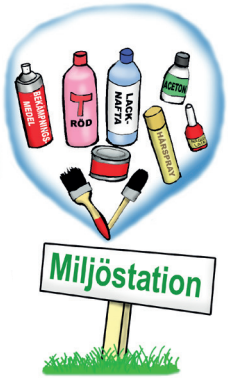
I papperskorgen: allt brännbart restavfall t.ex

- Plåster
- Kattsand
- Blöja, binda, tampong
- Kuvert, post-it lappar
- Tandborste, tandtråd, topps
- Disktrasa, diskborste
- Dammsugarpåse
- Kondom

Till Apoteket

- Överblivna läkemedel

Till miljöstation eller återvinningscentral: farlig avfall t.ex

- Olja, bensin och diesel
- Batterier
- Elektronik
- Ljuskällor
- Gifter och bekämpningsmedel
- Lösningsmedel t ex lacknafta, aceton
- Färg- och lackrester, även rester av konstnärsfärger/vattenbaserade färger
- Lim
- Starkt surt eller alkaliskt avfall som syror eller lut
- Bekämpningsmedel
- Avfettningsmedel
- Tungmetaller som kvicksilver, kadmium och bly
- Avfall som innehåller andra slags tungmetaller i höga koncentrationer
- Frätande ämnen
- Övriga kemikalier som t ex. oanvänt tvätt- och diskmedel, rengörings-medel, nagellack eller hushållskemikalier

Det är gratis att lämna farligt avfall på återvinningscentralen.

Det är viktigt att alla hjälper till att sortera för att undvika sämre rening, extra arbete eller som kan skada naturen. Ledningssystemets livslängd kan förlängas och motverka höjda VA-avgifter.

Tillförsel av otillåtna ämnen eller föremål som orsakar skador och/eller kostnader för VA-huvudmannen leder till skadeståndskrav mot fastighetsägaren, enligt § 47 LAV.

Matfett och matoljor

Spola aldrig ned oljor eller smält matfett. Torka först bort överblivet stekfett ur stekpannan med hushållspapper och lägg i matavfallet eller i brännbart restavfall. Diska sedan stekpannan. När du gör detta förebygger du att fettet stelnar och bildar en propp i din avloppsledning!

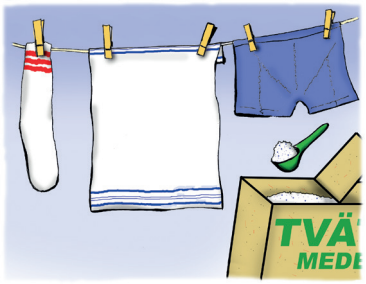

Miljötratt

Matfett i större mängder kan med fördel återvinnas. En miljötratt gör det enkelt att ta hand om överblivet matfett. Miljötratten finns att hämta på återvinningscentraler. Se kommunens hemsida för aktuella inlämningsplatser.

Rätt och lagom hushållskemikalier

Dosera lagom med hushållskemikalier inklusive tvätt och diskmedel. Mer tvättmedel gör inte kläderna renare, utan ger tvärtom sämre tvätteffekt. Dessutom sköljs inte det extra medlet ur kläderna vilket ger ökad risk för hudbesvär och allergier. Använd miljömärkta hushållskemikalier. Öckerö kommuns vatten är mycket mjukt.

Miljögifter

Miljögifter kan finnas i varor du köper hem och använder varje dag. Vi människor utsätts för flest miljögifter inomhus eftersom gifterna läcker ut till luften och samlas i dammet. En del miljögifter vädras ut. Andra hamnar i avloppet när vi sköljer ur dammtrasor och spolar ner skurvatten eller borstar tänderna, duschar och tvättar kläder.

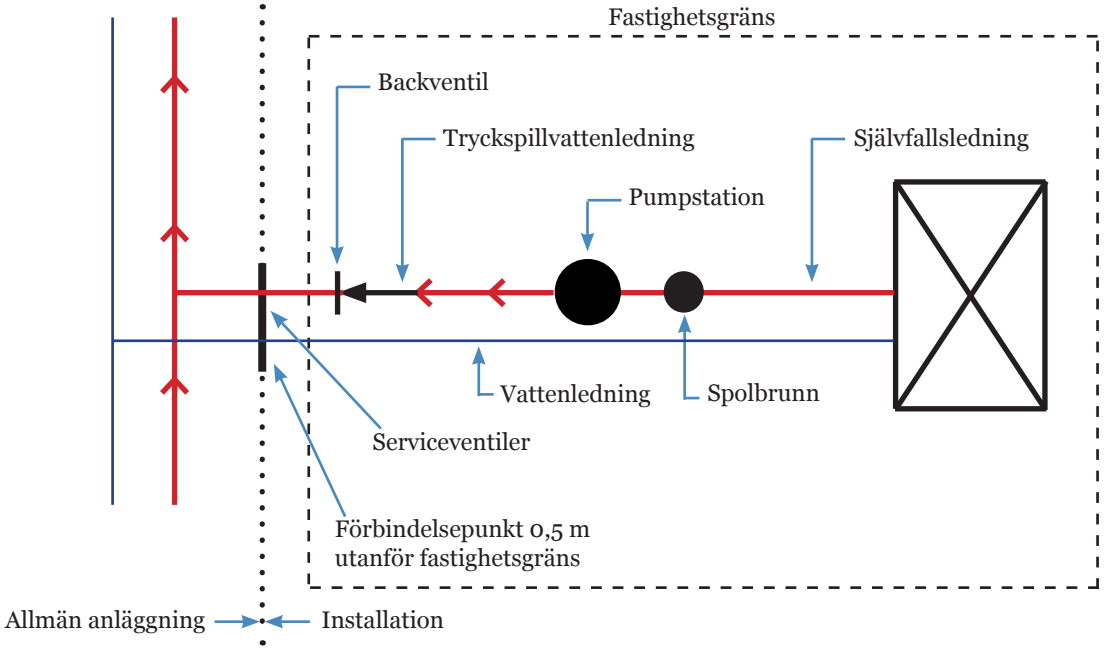
Vilka är de viktigaste miljögifterna att få bort?

Kolla på varornas innehållsförteckning nästa gång du handlar och undvik framförallt de här sex miljögifterna:

- **Oktyl och nonylfenol.** Alkylfenol/alkylfenoletoxylat (AP/APE). Kan finnas i textilier.
- **Triclosan** är en bakteridödande kemikalie. Det kan finnas i tandkräm, deodoranter och sportkläder.
- **Silver.** Nu lanseras många produkter som använder silver som bakteriedödare. Det kan vara träningskläder, strumpor, tvättmaskiner, skärbrädor, deodoranter, duschslangar eller något annat. Köp inte dessa produkter! Silver som bakteriedödare är miljöfarligt och i de allra flesta fall helt onödigt.
  Därför ska du undvika silverprodukter: Silver är minst lika farligt som kvicksilver för mikroorganismer som lever i mark och vatten. Hamnar silvret i avloppsvattnet kan det antingen följa med ut i havet där djuren kan påverkas eller hamna i slammet som återförs till naturen som jord eller gödsel.
- **Bromerade lamskyddssmedel.** Kan finnas i elektronik, möbler, textilier och byggnadsmaterial/skumplast.
- **Ftalater (DEHP, DBP, BBP, DINP, DNOP och DIDP)** används som mjukgörare i PVC-plast i byggmaterial, elektriska kablar, förpackningar, leksaker med mera. De används även i färg, gummiprodukter, lim och textilier.
- **Hög- och per luorerande kemikalier (samlingsnamn PFAS)** har fett- och vattenavvisande egenskaper och kan därför finnas i sportkläder, skor, impregneringsmedel, golv-polish, släckskum, spolglans pizzakartonger och bakplåtspapper.

Tryckavloppssystem

En allmän avloppsanläggning utförs normalt så att fastigheterna kan ansluta sina servisledningar och använda anläggningen utan att det krävs särskilda anordningar för fastigheten. Detta är dock inte alltid möjligt. Då krävs att pumpar installeras för att anläggningen ska kunna användas på avsett vis.

Endast de anordningar som krävs på grund av den allmänna anläggningens konstruktion ska huvudmannen bekosta, äga och drifta. Exempelvis gäller det när huvudmannen har ett trycksatt avloppsnät där fastighetsägarna inte kan ansluta sig med självfall. Se kap 29 i ABVA 2022.

De enstaka fastigheter som på grund av fastighetens läge eller husets läge på fastigheten behöver en pump (Enskild pump) för att nå en självfallsledning, får bekosta den själv. Se kap 29 i ABVA 2022.

Ett LTA-system (Lätt Tryck Avloppssystem består av mindre pumpenheter, som i de flesta fall placeras inne på fastigheten i anslutning till den bebyggelse som ska betjänas av systemet.

Enligt Vattentjänstlagen svarar VA-huvudmannen för LTA-pumpenheten, trots att den oftast placeras inne på fastigheten. Enhetens plats bestäms av VA-huvudmannen. Fastighetsägaren bekostar erforderliga anordningar för att sammankoppla pumpenheten med installationen i övrigt.

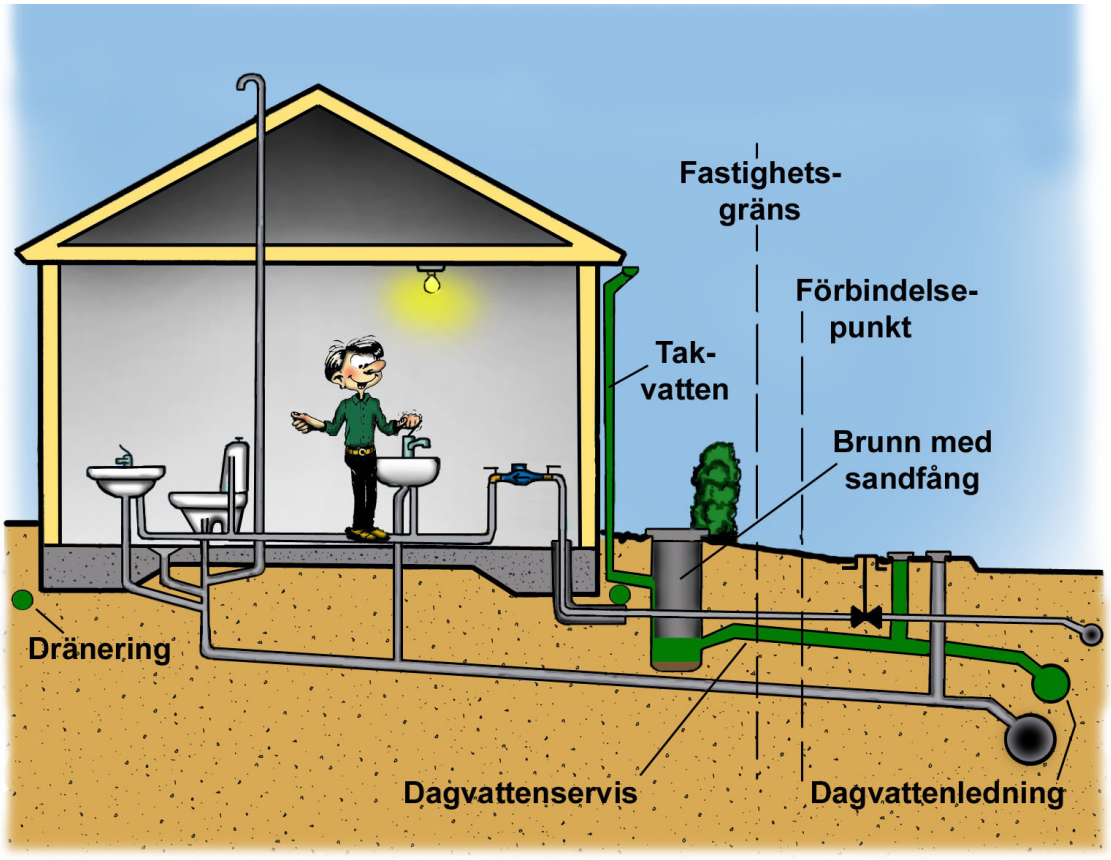
Enligt 20 § vattentjänstlagen är fastighetsägaren skyldig att upplåta plats på fastigheten för pumpenheten. Var den placeras på fastigheten bestämmer huvudmannen. Fastighetsägaren har dessutom det löpande tillsynsansvaret för anordningen samt bekostar elförsörjning för drift av pumpenheten och uppvärmning av servisledningen fram till förbindelsepunkten, och skyldighet att anmäla fel till huvudmannen.

Dagvatten

Dagvatten avleds normalt från byggnaden via samlingsbrunn med sandfång och vattenlås till den allmänna dagvattenanläggningen och därifrån vidare till sjö eller vattendrag. Fastighetsägaren är ansvarig för att hans installationer ska vara rätt dimensionerade. Rensar man hängrännorna med jämna mellanrum minskas risken för stopp. Sandfång ska slamsugas med jämna mellanrum så att funktionen upprätthålls.

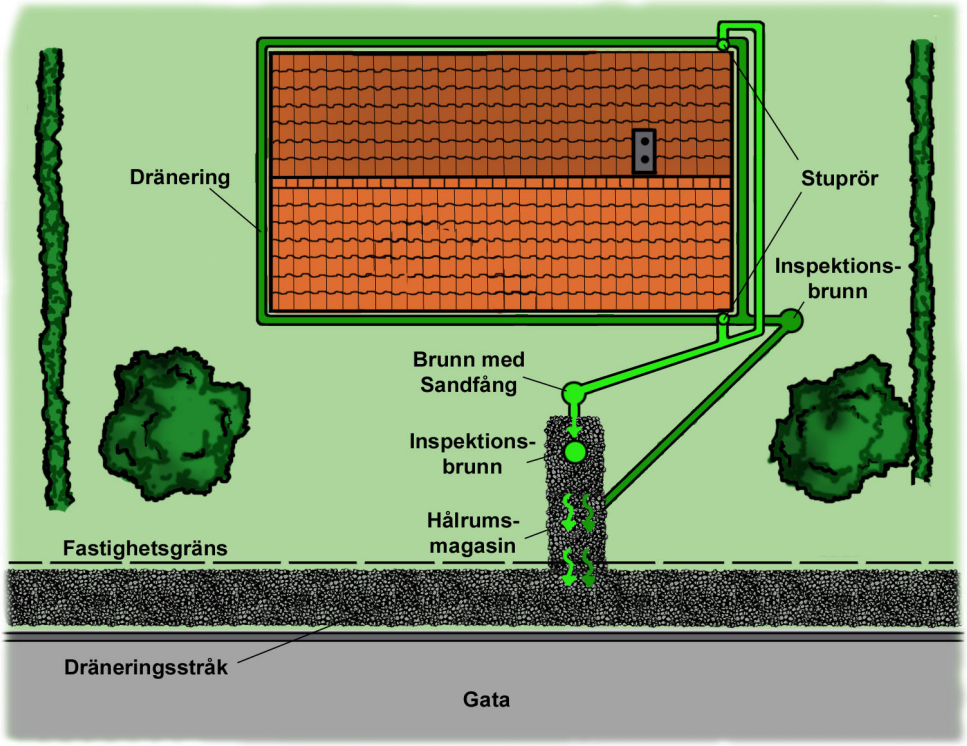
Om dräneringsvatten avleds till den allmänna dagvattenanläggningen måste lägsta golvnivå uppfyllas. Om golvnivån inte kan säkras krävs att dräneringsvattnet pumpas till dagvattenbrunnen.

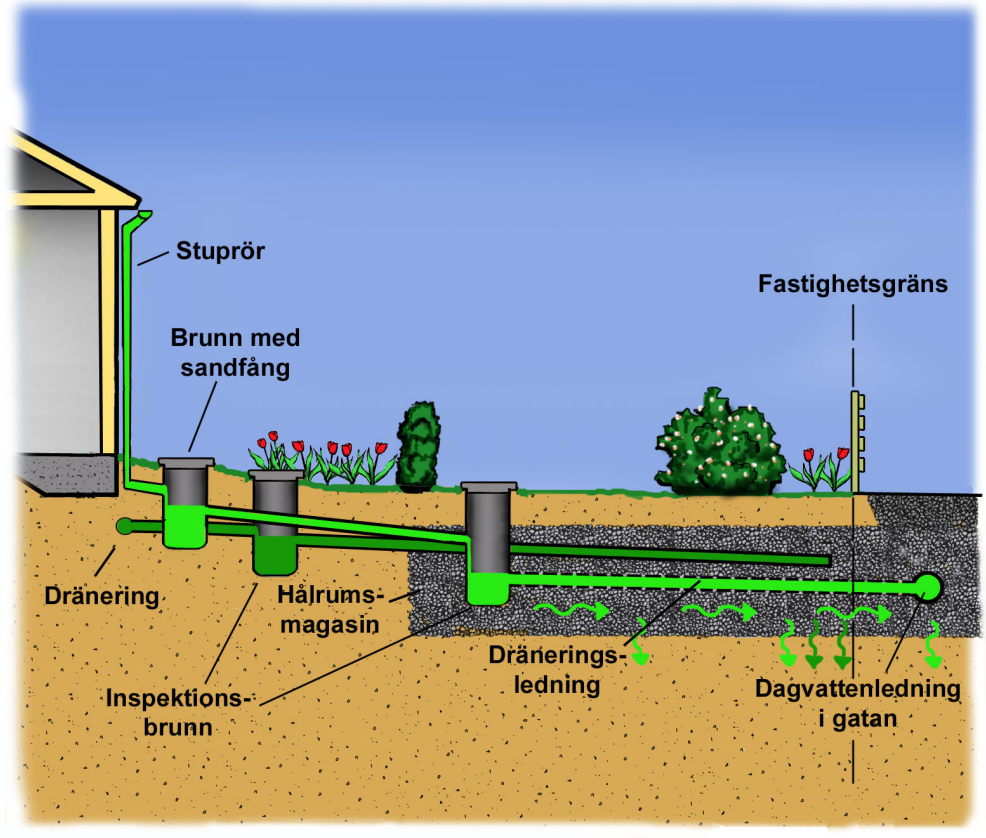
Det är inte tillåtet att avleda dag- och dräneringsvatten till spillvattennätet. Om en fastighet har sitt dagvatten anslutet till spillvattenledningen måste detta separeras, se kap 30 i ABVA 2022. Dagvattenledningarna leds inte till reningsverk utan antingen till en dagvattendamm, en sjö eller direkt till närmaste vattendrag. Det är därför viktigt att inget annat än regnvatten och vatten från dräneringar avleds via dagvattensystemet.

Hållbar dagvattenhantering

I en hållbar dagvattenhantering utformas reningsfunktionen i möjligaste mån genom fördröjning på olika sätt, där biogeokemiska och fysikaliska processer sköter reningen och där man samtidigt får en minskad belastning på ledningsnätet eller recipient.

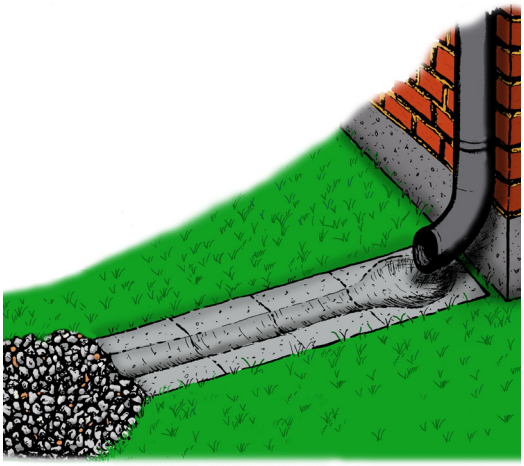
LOD - Lokalt Omhändertagande av Dagvatten

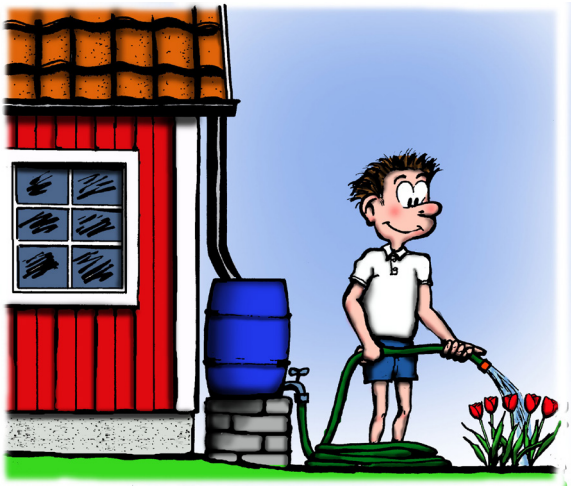
Lokalt Omhändertagande av Dagvatten innebär att fördröja avrinningen av dagvatten genom att till exempel infiltrera på tomten för att på så sätt minska påverkan på vattendrag. Det innebär att begränsa mängden dagvatten lokalt inne på tomtmark. Idag är detta en förutsättning för att få koppla in sig på den allmänna dagvatten nätet. Detta minskar också risken för grundvattensänkning.

Den enklaste LOD-anläggningen är ett stuprör med utkastare till en gräsmatta som lutar från huset. En annan lösning är att avleda vattnet till en grus- , sandbädd eller regnrabatt på tomten, så kallad stenkista.

Få ytterligare inspirationer här: **https://platsforvattnet.vasyd.se/**

Ta kontakt med VA-huvudmannen om du har frågor.

Separera dagvattensystemet från spillvattnet

Varje nybyggd fastighet bör ha duplikatsystem. Det innebär att det ska finnas skilda ledningar för spillvatten och dagvatten. VA-enheten har rätt att kräva duplikatsystem på en fastighet när separata serviser för spillvatten och dagvatten är upprättade.

Motsvarande gäller också vid en större ombyggnation av en redan bebyggd fastighet. Då ska avloppssystemet regleras. VA-enheten prövar varje enskilt fall av ombyggnation för att se om kravet på duplikatsystem gäller vid den aktuella ombyggnationen.

Tillskottsvatten

Det pågår löpande arbete för att identifiera och åtgärda källor till tillskottsvatten i spillvatten-systemet. Detta minskar risken för källaröversvämningar och minskar kostnaderna för pumpning och rening av avloppet. Tillskottvattenproblemen befaras öka i takt med att den förväntade klimatförändringen slår in och det byggs mer och mer hårda ytor i städerna.

Det är viktigt att du som fastighetsägare kontrollerar att det finns inga fel eller brister på dina ledningar innanför förbindelsepunkten. Underöka hur husets dräneringssystem är ansluten. Dräneringssystemen får inte vara anslutna till spillvattenledningar.

Dag- och dräneringsvatten som är anslutet till spillvattenservisen ska kopplas om till fastighetens förbindelsepunkt för dagvatten eller tas omhand inom fastigheten.

Om förutsättningar finns kan takvatten exempelvis ledas ut över gräsytor eller andra infiltrationsvänliga ytor.

För att undvika att takvattnet rinner ner längs husets grundkonstruktion och orsakar fuktskador bör vattnet ledas ut i en ränndal med minst 1 decimeters fall de två första metrarna runt huset. Du ska även förvissa dig om att överskottsvattnet inte leds in till en grannfastighet eller blir stående i någon lågpunkt.

Hur mycket vatten blir det när det regnar?

En millimeter regn på en kvadratmeter ger en liter vatten. Om du vill kunna hantera ett kraftigt regn bör du räkna med ett regn på cirka 20 millimeter. Om din hårdgjorda yta eller takyta är 50 kvadratmeter ger detta en kubikmeter vatten (50 m^2*0,02 m).

Exempel för gräsyta eller rabatt

Mängd vatten som ska fördröjas i exemplet: 1 m^3.

Matjordslager: tjocklek 40 centimeter (0,40m), porositet på 25% (0,25).

Storlek på infiltrationsyta: 1/(0,40*0,25) = 10 m^2.

Om det underliggande markmaterialet är genomsläppligt, till exempel sand eller grus, behövs det en mindre yta eftersom vattnet infiltrerar snabbare där.

Exempel för stenkista

Mängden vatten som ska fördröjas i exemplet: 1 m^3.

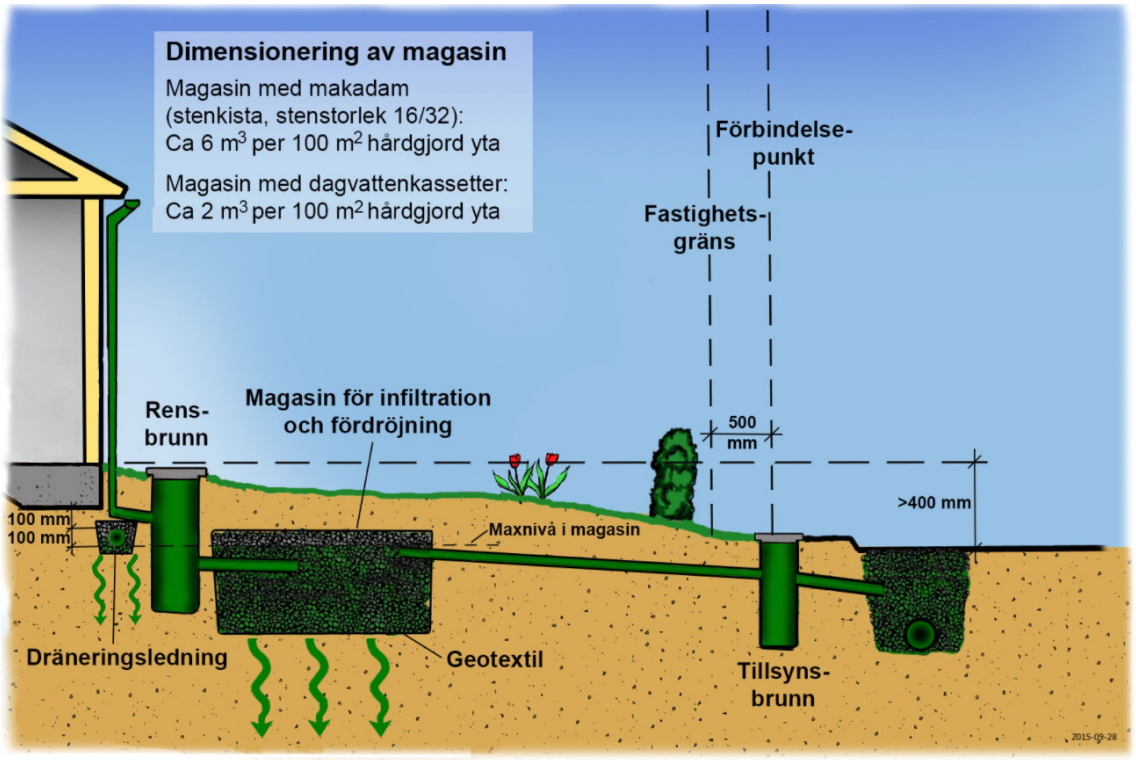
Sprängstensfyllning: porositet på 30% (0,30).

Magasinsvolym: 1/0,30 = 3,3 m^3.

Porositet hos olika material: sprängstensfyllning: 30%, singel och makadam: 40%, grus: 30%,sand: 25%

Regnrabatt

En tumregel är att en regnrabatt som är ungefär en meter djup ska ha en storlek på ungefär fem procent av den hårdgjorda ytan.

Tömma swimmingpool

Från privata småpooler, badtunnor och utomhusspa hanteras två typer av vatten, rengöringsvatten och badvatten. Tömning av hela poolen är inte nödvändig, det vanligaste är att du behåller det mesta vattnet över vintern. Men rengöringsvattnet behöver du ta hand om.

Så här tar du hand om rengöringsvattnet

Rengöringsvatten (från spolning av filterbör i första hand användas i den egna trädgården, men du får aldrig riskera att skada grannens dricksvattenbrunn eller att vattnet förs vidare från den egna tomten. Vattnet bör för säkerhets skull antingen avkloreras alternativt kan du vänta några dagar efter senaste klorering så klingar kloret av. Om det inte är möjligt att använda vattnet i trädgården kan vattnet ledas till en dagvattenbrunn (utomhus). Observera att dagvattenbrunnen måste kunna ta emot volymen av vattnet, så tömning måste ske långsamt.

Så här tömmer du din pool

Om du måste tömma din pool (vilket alltså bör undvikas) kan du låta vattnet rinna ut på gräsmattan. Går inte det kan vattnet ledas till en dagvattenbrunn (utomhus). Observera att dagvattenbrunnen måste kunna ta emot volymen av vattnet, så tömning måste ske långsamt. Är du osäker om det är möjligt att leda till dagvattenbrunnen så kontakta VA-enheten. Även här ska avklorering ske alternativt kan du vänta några dagar efter senaste klorering så att kloret klingar av.

Bilens tvättvatten blir barnens badvatten.

Biltvätt

Tvätta inte bilen på gatan eller ytor där vattnet rinner orenat via dagvattenbrunnar till vattendrag. Vänd er istället till en biltvättanläggning.

Översvämning

VA-huvudmannens ledningar är dimensionerade för bästa funktion vid normal drift enligt förekrifter. Trots detta kan problem med uppdämning i ledningar och översvämning i t ex källare ske i samband med extrema regn och hastig snösmältning.

Försäkringar täcker sällan alla de skador som kan drabba fastigheten när det blir uppdämning i ledningsnätet. VA-huvudmannen bär ansvar om man har begått något fel eller inte fullgjort sina skyldigheter.

Vid separerat ledningssystem orsakas en översvämning vanligen av stopp i fastighetens spillvattenservis eller av stopp i kommunens spillvattenledning. En annan orsak kan vara att dagvattenledningar felaktigt är kopplade till spillvattenledningar inom fastigheten.

Felkopplingar kan medföra att spillvattenledningen blir överbelastad eftersom den är dimensionerad att ta hand om enbart spillvatten. När ledningen överbelastas finns det risk för att regnvattenblandat spillvatten tränger upp exempelvis genom golvbrunnarna i källaren och orsakar stora skador. Felkopplingen innebär att man är medskyldig till eventuella översvämningsskador. Kontakta gärna VA-huvudmannen vid frågor.

Tänk på att källartrappor skall ha en kant som hindrar dagvatten från att rinna ner från kringliggande mark. Det bör även finnas tak över källartrappan. Begränsa också mängden vatten som rinner i garagenedfarten genom att ha så liten hårdgjord yta som möjligt ansluten hit.

Hur förebygger du översvämningsskador

För att förhindra översvämning orsakade av ytvatten bör marken närmast huset luta utåt från huset. Det bör finnas tak över källartrappor och dräneringen ska fungera tillfredsställande.

I källare och lågt liggande lokaler kan golvbrunnar (spygatter) innebära risker. Vatten kan också tränga upp ur toalettstolen och andra avlopp när de är anslutna till en spillvattenledning där felaktiga inkopplingar av dagvatten har skett. Se därför till att värdefulla och känsliga varor inte förvaras i källare som har golvbrunn. Om inget annat kan göras så placera åtminstone sakerna högt upp.

Det är viktigt att ni, som fastighetsägare, har kännedom om hur fastighetens egen VA-installation fungerar. Samlings- och inspektionsbrunnar på tomten ska vara synliga eller märkta så att de lätt går att finna vid servisbehov. Vid eventuell omläggning av dränering runt huset bör samråd med VA-huvudmannen ske före anslutning till fastighetens ledningsnät.

För att minska risken för översvämningar kan automatiska eller manuella backventiler installeras. Automatiska ventiler bör för säkerhets skull också kunna stängas manuellt. Tänk på att sätta upp anslag, om var ventiler finns och hur de används! Backvattenskyddet kräver regelbundet underhåll. Samråd gärna med VA-huvudmannen.

Ytor som ligger lägre än lägsta golvnivå får inte anslutas med självfall till den allmänna dagvattenanläggningen. Dräneringsledningar under angiven lägsta golvnivå för dagvattenledningarna i gatan ska anslutas genom pumpning.

Vad gör du om det blir översvämning

Som fastighetsägare bör du vidta en del åtgärder för att minska skadeverkningarna om vatten börjar tränga upp ur golvbrunnarna vid exempelvis häftiga regn eller hastig snösmältning:

1. Täck golvbrunnarna med något tätande och ställ på ett tungt föremål. Stäng eventuella ventiler på avloppsledningen.
2. Bryt elströmmen om det finns risk för kortslutning.
3. Flytta undan föremål som kan skadas av vattnet.
4. Kontakta VA-enheten snarast.
5. Kontakta ditt försäkringsbolag.
6. Dokumentera eventuella skador genom att t.ex. fotografera.
7. Tänk på hygienen. Efter kontakt med inströmmande vatten, tvätta händerna!

Rädda det som kan räddas. Minimera skadorna och kontakta ditt försäkringsbolag.

Spill- och dagvatten från annat än hushåll

Kommunala avloppsreningsverk är byggda för att ta emot och rena spillvatten från hushåll innan det släpps ut i en recipient. Innehållet i hushållsspillvatten är huvudsakligen fosfor, kväve och organiskt material. Reningsverken är enligt Vattentjänstlagen inte skyldiga att ta emot spill- och dagvatten som kan skada reningsprocessen. Produkter med miljöfarliga ämnen ska inte tillföras avloppssystem eftersom de påverkar reningsprocessen, slammet och recipienten. Avloppsvatten som inte är behandlingsbart i reningsverken ska renas i egen anläggning innan avledning sker till recipient. Andra alternativ är sluten process eller omhändertagande som farligt avfall.

Den som vill avleda spillvatten är skyldig att informera om sin verksamhet så att huvudmannen kan bedöma om utsläppen är acceptabla för ledningsnät och avloppsreningsverk. Huvudmannen kan begära att brukaren utför egenkontroll av sin verksamhet i form av provtagning och journalföring. Huvudmannen har vid behov rätt att låta undersöka VA-installationen och utföra den provtagning som anses nödvändig. Erforderlig provtagning och analys bekostas av fastighetsägaren. Se kap 26 och 32 i ABVA 2022.

För industrier och restauranger finns särskilda regler om vad som får släppas till kommunalt spill- och dagvatten. Se kap 26 och 32 i ABVA 2022. Kontakta VA-enheten vid tveksamhet. Anvisningar om gränsvärden finns även i branschorganisationen Svenskt Vattens Publikation P95.

Gatubrunnar och sandfång ska slamsugas med jämna mellanrum så att funktionen upprätthålls.

Verksamhetsavfall

Hantering av fett från verksamheter

Är du fastighetsägare och har en verksamhet som hanterar livsmedel, till exempel kafé, restaurang, storkök eller bageri, då måste du installera en fettavskiljare till avloppet. Du som verksamhetsägare hanterar stora mängder fett kan du också vara tvungen att ha ett uppsamlingskärl.

Det är fastighetsägaren som har ansvar för att det inte ska rinna ut stora mängder fett i det allmänna avloppet. Det bästa sättet att ta bort fettet från avloppet idag är att installera en fettavskiljare.

En fettavskiljare är en vattenbehållare som fångar upp fetter innan de når det allmänna avloppet. Det fungerar så att slam och tyngre partiklar sjunker till behållarens botten medan fettet samlas på vattenytan.

När fett från till exempel matlagning och bakning kommer ut i avloppsledningarna stelnar det och fastnar i rören. Detta kan leda till stopp i avloppsledningarna och det kan bildas svavelväte som stinker och orsakar frätskador på ledningarna.

När du ska installera fettavskiljare måste du först anmäla det till oss på VA-enheten i Öckerö kommun och även till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Mer information och blanketter finns på hemsidan **www.ockero.se**

Hantering av olja från verksamheter

Verksamheter där det finns risk för att olja eller olje-förorenat vatten kan nå spill- eller dagvattennätet ska ha en oljeavskiljare. Utan oljeavskiljare kan oljan nå reningsverket eller sjöar och vattendrag och medföra skada.

Öckerö kommuns VA-enhet är inte skyldig att ta emot spill- eller dagvatten som innehåller för mycket föroreningar till exempel olja eller metaller.

Exempel på sådana verksamheter är bensinstationer, fordonstvättar, verkstäder, parkeringshus och verksamheter med hantering av oljor och andra lätta vätskor till exempel skrotar och olje- och kemikaliedepåer. Den som driver en verksamhet där olja kan släppas ut är ansvarig enlig miljöbalken. Detta innebär att den som orsakar eller riskerar att orsaka utsläpp ska bekosta de förebyggande eller saneringsåtgärder som behövs.

Bensin-, olje- och fettavskiljare ska tillses regelbundet så att de alltid fyller avsedd funktion.

Brunnsborrning

Borrning för installation av bergvärmepumpar har på senare tid blivit vanligt. Borrvattnet som bildas vid borrningen innehåller borrkax från det urborrade berget. Borrkaxet bakar snabbt ihop sig och kan bilda hårda bestående avlagringar om det avleds i ledningar. Detta kan orsaka stopp och nedsatt avledningsförmåga för ledningen.

Slam från exempelvis bergvärmeborrning, så kallat kax, får inte tillföras brunnar, ledningssystem eller diken.

Kontakta omedelbart VA-enheten om det inträffar en olyckshändelse som medför utsläpp av syror, lösningsmedel, metaller, oljor eller större mängder av andra ämnen till spill- eller dagvattennätet. Det är viktigt att åtgärder snabbt kan sättas in för att förhindra eller motverka störningar i reningsverksdriften liksom i arbets- och naturmiljön.

Släckvatten

Släckvatten är förorenat och kan tillföra dagvattennätet farligt ämne och behöver/ska därför omhändertas som farligt avfall.

Anslutning

Allmänt vid ny-, om- och tillbyggnad

Nyanläggning eller omläggning av VA-installation inom fastighet kan kräva bygglov eller bygganmälan. Installationer ska utföras enligt bestämmelser i Boverkets Byggregler, BBR. Råd och upplysningar lämnas av bygglovsenheten. Blankett för bygglov eller bygganmälan kan hämtas på kommunens hemsida.

Ansökan om VA-anslutning gör du på särskild blankett som skickas till VA-enheten. Se www.ockero.se för information och blankett för anslutnings ansökan, tel. **031-97 62 00**.

En förutsättning för att få ansluta sig är att fastigheten ingår i verksamhetsområdet. Verksamhetsområdet fastställs av kommunfullmäktige. Kontakta VA-enheten om du inte vet om din fastighet ligger inom verksamhetsområdet. Se checklistan under rubrik 'Inkoppling av servisledningar' för mer information.

Även fastigheter utanför verksamhetsområdet kan skriva avtal om anslutning till det allmänna ledningsnätet. Ta kontakt med VA-enheten för mer information.

Anläggningsavgift och brukningsavgift för dagvatten kan komma att tas ut även om förbindelsepunkt inte har upprättats. Det förutsätter av det finns behov av bortledning, kommunen har ordnat avledning samt informerat om detta.

Regler för anslutning

Vid ny- och ombyggnad ska fastigheten om möjligt läggas på sådan nivå att det blir betryggande självfall mot ledningar i gata. Spillvatten ska ha egen servis. I områden med utbyggt dagvattenledningar ska dagvatten och dränvatten ha en egen servis om det inte hanteras lokalt.

En särskild checklista/kontrollplan för VA-anslutning ska fastställas vid byggsamråd. Anslutning kräver bygglov eller bygganmälan.

I radhus, kedjehus eller motsvarande fastigheter ska respektive lägenhet/bostad förses med servisventil som kan stängas utanför lägenheten/bostaden.

Servisledningen mellan förbindelsepunkten och mätstället ska vara skarvlös och utan avgreningar. Detta är för att minska risken för vattenläckage. Om vattenservisen är lång, har VA-huvudmannen rätt att föreskriva att vattenmätningen sker i anslutning till förbindelsepunkten t. ex. med i en mätarbrunn som monteras på fastighetsägarens mark. Den del av servisledningen före vattenmätaren som ligger under byggnaden bör läggas i skyddsrör. På så sätt kan vattenläckor lättare upptäckas, vilket minskar risken för fukt- och andra skador på byggnaden. Skyddsröret gör också att det blir lättare att byta servisledningen utan att stora ingrepp måste göras i själva byggnaden.

Anmälan om besiktning av omlagda ledningar skall göras till VA-enheten i god tid innan återfyllning av schakt.

VATTENLEDNING
Vattenledning för en villa har normalt dimension 32 mm, och ska anläggas frostfritt, cirka 1,5 meter. VA-huvudmannen har rätt att föreskriva mätarbrunn som monteras på fastighetsägarens bekostnad.

SPILLVATTENLEDNING
Normalt används ledningsdimensionen 110 mm för en villa och 160 mm för en större fastighet. Spillvatteninstallation med självfall får inte anslutas under den angivna lägsta golvnivån för spillvatten. Vid anslutning under denna nivå måste spillvatteninstallationen anslutas via särskild pump.

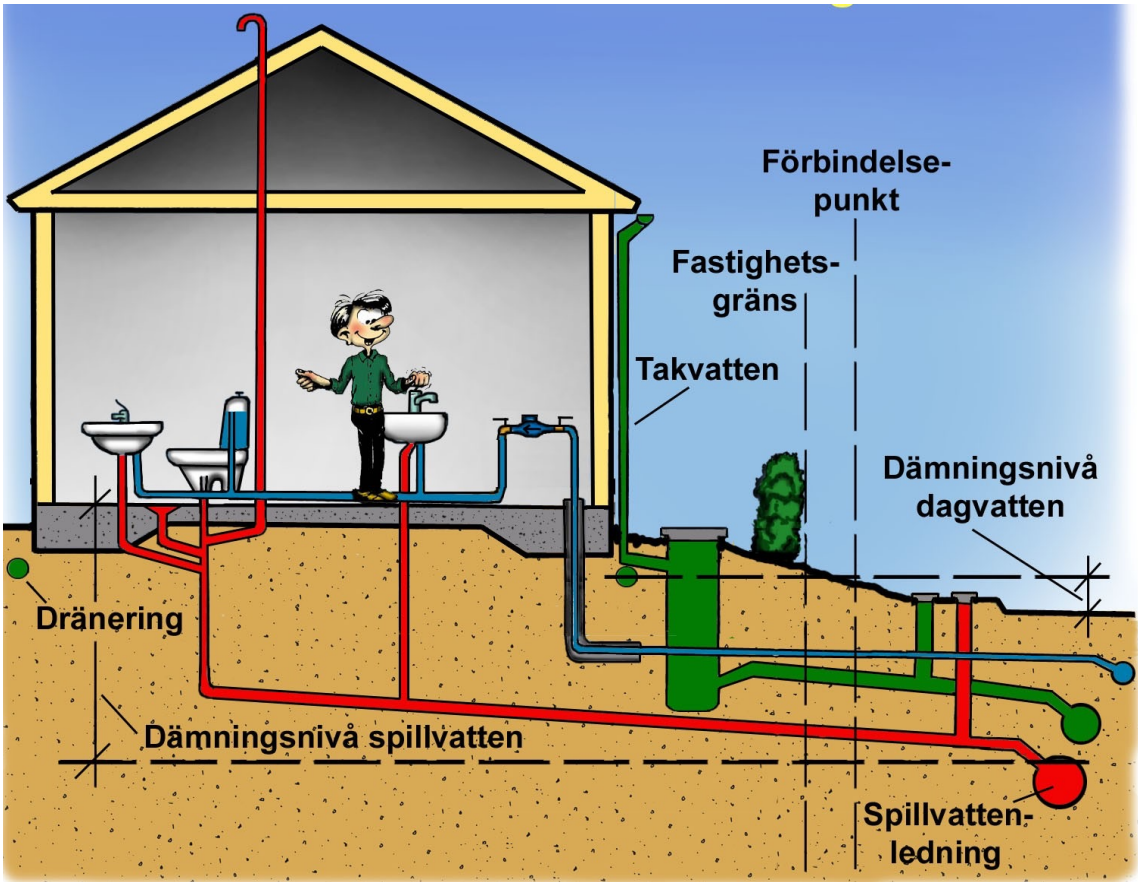
DAGVATTENLEDNING
Dagvattensservis får inte anslutas till spillvattenledning. Dagvattenservis kan anslutas till dagvattenledning om sådan finns. Lokalt omhändertagande av dagvatten ska tillämpas. Normalt används ledningsdimensionen 110 eller 160 mm. Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) kan tillämpas och föreskivs i förekommande fall i detaljplaner.

DRÄNERINGSLEDNING
Dränering ska anslutas till dagvattenledning eller LOD. Ansluts dränering till dagvatteninstallation på en nivå som ligger under den lägsta golvnivå som VA-huvudmannen har angivit, ska husets grundkonstruktion utföras med hänsyn till detta. Alternativt kan dräneringsvatten pumpas till dagvattenledningen.

Tips!

När du dränerar om huset, passa på att byta ut dina VA-ledningar med nya.

Uppdämningsnivå/Lägsta golvnivå

UPPDÄMNINGSNIVÅ
Dämning innebär att en ledning går full och att vattnet kan stiga i anslutande ledningar. Uppdämningsnivå är den nivå spillvatten eller dagvatten högst kan vara under extrema förutsättningar utan att riskera översvämningar.

LÄGSTA GOLVNIVÅ
Öckerö kommun använder begreppet lägsta golvnivå för att minimera risken för översvämningar i fastigheten. Skulle fastighetens lägsta golvnivå ligga lägre än angiven måste fastigheten avleda spillvatten och/eller dagvatten med enskild pump. Lägsta golvnivå ska finnas angiven på nybyggnadskartan.

Inkoppling av servisledningar

Endast VA-enhetens personal får göra avsättning för servisledningar, samt öppning och stängning av servisventiler.

Vatten-mätare ska installeras innan in-flyttning.

CHECKLISTA

1. VA-ansökan lämnas in till VA-enheten, efter att bygglovet beviljas.
2. VA-ansökan behandlas. Besked om anläggningsavgift lämnas till sökande.
3. Förbindelsepunkt upprättas och meddelas.
4. Anläggningsavgiften betalas till VA-huvudmannen, enligt gällande taxa.
5. Anslutning i förbindelspunkten ombesörjs av fastighetsägaren.
6. Besiktning av förbindelsepunkt utförs och godkänns av VA-enhetens personal. Om besiktning inte sker står fastighetsägaren för uppschaktning i området runt förbindelsepunkten samt åtgärdande av eventuella fel i framtiden.
7. För tillhandahållande av tillfälligt vatten, s.k. byggvatten, se bestämmelser i VA-taxa.
8. Återströmningsskydd installeras i samband med uttag av vatten.
9. Vattenmätarplatsen är byggd och mätarkonsoler finns, ska VA-huvudmannen kontaktas för besiktning och uppsättning av vattenmätaren. Vattenmätare ska installeras innan inflyttning.
10. Vattenmätarplatsen besiktigas och vattenmätare sätts upp av VA-enhetens personal. Vatten får inte uttas från det allmänna vattenledningsnätet innan mätare installerats.
11. Fastighetsägaren ansvarar för att VA-ledningar inom tomten ritas på karta, och inlämnas till bygglovskontoret. Klart!

Du som kopplar in kommunalt vatten får inte ha egen vattenbrunn fysiskt ihopkopplat med kommunalt vatten. Det räcker inte med avstängningsventiler.

Du ska hålla koll på dina ledningar, men VA-huvudmannen har rätt att inspektera fastighetens VA-installation.

Övrigt

Avstängning

Avstängning av vatten kan ske vid utebliven betalning. Avstängning kan även ske om fastighetsägaren inte följer ABVA och åtgärdar brister efter uppmaning. Till exempel om vatten från egen brunn är ihopkopplat med den allmänna vattenanläggningen. Finns inte kommunalt vatten kopplat till fastigheten kan avloppet plomberas om betalningen brister eller vid väsentlig försummelse. Avgift för såväl avstängning som återinkoppling ska betalas till VA-enheten enligt gällande taxa.

Försummelse

Försummar fastighetsägare att betala VA-avgift eller att i annat hänseende iakttaga vad som åligger honom och är försummelsen väsentlig har huvudmannen enligt 43 § lagen om allmänna vattentjänster, rätt att stänga av vattentillförseln till fastigheten. Fastighetsägaren ska ersätta huvudmannen kostnaden för såväl avstängning som återinkoppling och eventuella extra kostnader. Se VA-taxa för mer information.

Tvist gällande avstängningen

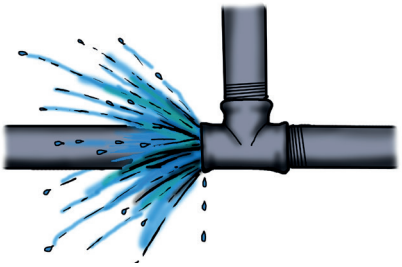
Fastighetsägare som inte godtar VA-enhetens beslut, kan begära prövning av frågan hos Mark- och miljödomstolen.

Driftstörning

Driftstörningar utanför fastighet

Vid fel på vatten- och avloppsledningar i gator och vägar utanför fastighets- och tomtgräns eller problem med missfärgat vatten, gör du felanmälan på telefon:
031-97 62 00

Driftstörningar innanför fastighet

Om fel uppstår inom fastighets- och tomtgräns. Ta kontakt med företag som utför rörarbeten. Även länspumpning görs av vissa firmor.

När du bygger om eller bygger nytt

Rådgör med bygglovsenheten vid nyanläggning eller omläggning av VA-installation. Blankett för Ansökan om anslutning till kommunalt vatten och avlopp finns på kommunens hemsida.

Vi ger råd

Behöver du ytterligare råd eller upplysningar är du välkommen att kontakta oss på VA-enheten i Öckerö kommun.

Mer information

- Boverket www.boverket.se
- Håll Sverige Rent www.hallsverigerent.se
- Kemikalieinspektionen www.kemi.se
- Lantmäteriet www.lantmateriet.se
- Livsmedelsverket www.slv.se
- Naturvårdsverket www.naturvardsverket.se
- Standarder i Sverige www.sis.se
- Mark- och miljödomstolen. www.domstol.se
- Svenskt Vatten www.svensktvatten.se
- Sveriges miljömål www.miljomal.nu
- Vattenportalen www.vattenportalen.se
- Avloppsguiden (enskilt avlopp) www.avloppsguiden.se

Ordlista

ABVA. Allmänna bestämmelser för vatten- och avloppstjänster i Öckerö kommun. En lokal föreskrift som reglerar ansvar för anslutning till och användning av den allmänna VA-anläggningen.

Allmän VA-anläggning. En VA-anläggning där kommunen tillhandahåller vattentjänster enligt Vattentjänstlagen. VA-anläggningen består t ex av reningsverk och ledningar före fastighetens förbindelsepunkt.

Allmän platsmark. Mark som i detalj plan enligt plan- och bygglagen (1987:10) redovisas som allmän plats eller, om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som funktionellt och i övrigt motsvarar sådan mark.

Anläggningsavgift. Engångsavgift för inkoppling till kommunalt vatten, spill- respektive dagvatten. Avgiften beräknas på byggnader, fastighetens storlek och nytta.

Avloppsvatten. Samlingsnamn för spillvatten, kylvatten, dagvatten och dräneringsvatten.

Boverket. Nationell myndighet för samhällsplanering, stadsutveckling, byggande och boende.

Brukningsavgift. Årliga avgifter som baseras på lägenhetsavgift, fast avgift och rörlig avgift. Den rörliga avgiften baseras på vattenförbrukningen.

Bräddning. Utsläpp av dag- eller orenat spillvatten till närmaste vattendrag. Bräddning av kommunens spill- eller dagvatten sker när en ledning blir överbelastad, t.ex. vid extrema regnmängder. Bräddat vatten släpps ut utan rening.

Dagvatten. Vatten som rinner från tak, gator och andra hårdgjorda ytor vid regn eller snösmältning och som inte tränger ner i marken.

Dricksvatten. Se vatten.

Dräneringsvatten Vatten som avleds i mark via rörledning, dike eller dräneringsskikt.

Duplikatsystem. Separat avloppssystem med skilda ledningar för spill- och dagvatten.

Dämningsnivå. Den maximala nivå som vattenytan kan nå i ledningsnätet eller den gatunivå som vatten kan stiga till, vid kraftigt regn. Nivån styr höjdsättning av källargolv eller sockelhöjd. Redovisas som lägsta golvnivå på nybyggnadskartan.

Enskild pump. En privat pump för spill-, dag- eller dränvatten.

Förbindelsepunkt. Gränsen mellan en allmän VA-anläggning och en VA-installation.

Gemensamhetsanläggning. Anläggning som är gemensam för två eller fler fastigheter. En gemensamhetsanläggning bildas genom en lantmäteriförrättning.

Hushållsspillvatten. Förorenat vatten från bad, disk, tvätt, toalett och liknande.

Huvudman. Se VA-huvudman.

Hållbar dagvattenhantering. Samlingsbegrepp för olika åtgärder för hållbar dag- och dränvattenhantering som bidrar till rening och fördröjning av dagvatten. I Sverige också tidigare kallat LOD, lokalt omhändertagande av dagvatten.

Kvartersmark. Avser bostads eller fastighetsmark.

Kombinerat system. Avloppssystem med gemensam ledning för spill-, dag- och dränvatten.

Kylvatten. Vatten som använts vid kylning t ex i en industriprocess.

Köksavfallskvarn. Kvarn installerad vid diskbänken där matrester mals ned för att spolas ut med spillvattnet. Obs! Ej tillåtet i Öckerö kommun. Se ABVA 2022.

Ledningsrätt. Beslutad rättighet att lägga ner och underhålla allmän VA-ledning på annans mark. Ledningsrätt upprättas oftast mellan kommun och privatperson genom lantmäteriförrättning.

LOD. Lokalt omhändertagande av dagvatten, vilket innebär att dagvattnet tas omhand så nära källan som möjligt.

LTA-pumpenhet. En pump (oftas avloppspump), som möjliggör anslutning till högre liggande ledning.

Lägenhetsavgift. Fast avgift per lägenhet, bostad eller lägenhetsekvivalent som del av anläggnings- och brukningsavgiften.

Lägenhetsekvivalent. En lägenhetsekvivalent motsvarar 150 m^3. Ekvivalenter används vid beräkning av anläggningsavgift, samt beräkning av antal lägenhetsavgifter i brukningsavgiften, för annan fastighet än bostadsfastighet.

Lägsta golvnivå. Den nivå som en fastighet behöver ligga på för att inte behöva speciallösningar för dag- och/eller spillvatten.

Mark- och Miljödomstolen. Rättslig instans som prövar VA-ärenden som överklagas.

Nyttighet. Nyttan av tjänst som tillhandahålls av huvudmannen, exempelvis vatten, spill- eller dagvattenanslutning.

Nederbörd. Ett meteorologiskt samlingsnamn för flyttande eller fasta vattenpartiklar som faller genom atmosfären.

Recipient Vattendrag som används som mottagare av renat eller orenat spill- eller dagvatten, till exempel bäck, sjö eller hav.

Renvatten/vatten. Kallvatten för hushållsändamål. Vatten klassificeras som livsmedel och lyder under livsmedelslagstiftningen.

Samfällighet. Sammanslutning av fastigheter som har gemensam rätt till mark och som har gemensamt ansvar för utförande och drift av gemensamhetsanläggning.

Sandfång. Anordning i brunn som hindrar slam att rinna vidare ut i ledningssystemet.

Separera. Bygga om ett kombinerat avloppssystem till ett duplikatsystem.

Servisledning. Ledning som ansluter fastighetens VA-installation till huvudmannens ledning.

Servisventil. Huvudmannens ventil för att stänga eller öppna flödet av vatten i servisledning, till fastighet.

Servitut. En avtalad rättighet som är knuten till fastigheten. Ägare har t. ex. rätt till att lägga ned och underhålla VA-ledningar som går genom en annan fastighet. Servitutsavtal upprättas skriftligen mellan de berörda parterna, oftast privatpersoner. Avtalet bör registreras i fastighetsregistret.

Spillvatten. Hushållsspillvatten, samt förorenat vatten från industrier.

Spygatt. Brunn för avledning av dagvatten. Utvändig, ofta i källartrappa eller vid garagenedfart.

Tillskottsvatten. Samlingsbegrepp för vatten, som utöver spillvatten avleds i spillvattenledningar. Tillskottsvatten kan således vara dag-, drän-, inläckande sjö- eller havsvatten med mera. Tillskottsvatten kan också kallas för ovidkommande vatten.

Tredimensionell fastighet. Fastighet där anläggningar eller våningsplan inom samma byggnad har olika ägare.

Tryckavlopp. System där spillvatten inte kan avledas med självfall utan måste pumpas vidare.

VA. Vatten och avlopp.

VA-anordning. Till exempel brunn, anordning för LOD, dräneringspump, enskild avlopps pump, backventil, ventiler runt vattenmätare m.m.

VA-enheten. Den enhet inom Öckerö kommun som ansvarar för VA inom verksamhetsområdet.

VA-huvudman. Den som äger, ansvarar för och bekostar drift och underhåll av en allmän VA-anläggning.

VA-installation. Ledningar och VA-anordningar på fastighetens sida om förbindelsepunkten.

Vatten/renvatten. Kallvatten för hushållsändamål. Vatten klassificeras som livsmedel och lyder under livsmedelslagstiftningen.

Vattentjänster. Tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning samt bortledande av spill- och dagvatten.

Vattentjänstlagen. Lag om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412)

VA-kollektiv. Alla abonnenter som ingår i kommunens verksamhetsområde för vatten och/eller avlopp eller har anslutits genom avtal.

Verksamhetsområde. Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.

U-område. Område som ska vara tillgängligt för allmänna underjordiska ledningar.
U-område regleras i detaljplan.

Uppdämningsnivå. Är den högsta nivå till vilken vattenytan (trycklinjen) kan nå vid ett givet regntillfälle, som synonym används även dämningsnivå.

Återströmningsskydd. Ett skydd för att förhindra att vatten rinner tillbaka till det allmänna VA-anläggningen. Backventil är den enklaste varianten av återströmningsskydd, se SS-EN 1717.

ÖCKERÖ KOMMUN

475 80 Öckerö • Tel 031-97 62 00
E-post: kommun@ockero.se
www.ockero.se

Produktion: Kyrkbyrån 2021. Illustrationer Mattias de Maré. Omslagsbild Elias Werling. Bild s2 Kyrkbyrån